

LUNDS
UNIVERSITET

Sveriges riksdags argumentation om att upprätta en internationell tribunal i syfte att döma IS-soldater.

Kan argumentationen kopplas till teorin "State of Exception"?

Anna Hallgren

Avdelningen för mänskliga rättigheter
Historiska institutionen
Kurskod: MRSG31
Termin: Höstterminen 2019
Handledare: Kristoffer Edelgaard Christensen
Omfång: 14697 ord exkl. referenser.

Abstract

Ett alternativ till ansvarsutkrävande för IS-soldater, en mycket aktuell fråga både nationellt och internationellt nu när det sista IS-fästet har besegrats, är att upprätta en internationell tribunal på plats i Syrien eller Irak i syfte att döma IS-soldater. Det diskuterades och argumenterades för av partierna i Sveriges riksdag, framför allt under våren 2019. Studiens syfte är att med hjälp av metoden argumentationsanalys analysera de argument i Svenska Riksdagen som är för eller emot den här eventuella tribunalen samt avgöra om argumenten är beviskraftiga, det vill säga hållbara och relevanta. Studiens syfte är även att undersöka om det kan göras en koppling mellan Sveriges Riksdags argumentation om den eventuella tribunalen och teorin *State of Exception* vilket kortfattat innebär att stater kan argumentera för att vissa situationer kräver undantag från statens annars gällande lagar eller principer. Studien har visat på att de argument för tribunalen som används inom Sveriges riksdag i stor utsträckning handlar om det faktum att IS bör straffas. Beviskraften för argumenten är till stor del låg. Det går även att hitta flera kopplingar till *State of Exception* i argumentationen.

Nyckelord: Islamiska staten, Terrorism, Argumentationsanalys, Beviskraft, Sveriges Riksdag, Suveränitet, Juridik, Bare life, State of Exception.

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
1.1	Problemformulering, syfte och frågeställningar	2
1.2	Material.....	2
1.2.1	Avgränsningar	3
1.2.2	Källkritik.....	4
1.2.3	Förkortningar i uppsatsen.....	6
2	Litteraturöversikt och tidigare forskning.....	7
2.1.1	Att döma terrorister i en internationell tribunal.....	7
2.1.2	State of Exception.....	11
2.1.3	Definitionsfrågan.....	15
3	Teori och metod.....	18
3.1	Teori	18
3.1.1	Juridik	19
3.1.2	Bare Life	19
3.1.3	Suveränitet.....	20
3.2	Metod.....	21
3.2.1	Om argumentationsanalys.....	21
3.2.2	Tillvägagångssätt	22
3.2.3	Övrigt.....	24
3.3	Bakgrund.....	25
4	Analys.....	27
4.1.1	Motion 2018/19:2447 av Kristdemokraterna.....	27
4.1.2	Protokoll 2018/19:63 från debatt om Sveriges hantering av IS-återvändare	32
4.1.3	Press release from Ministry of Justice- Sweden hosted expert meeting on tribunal.....	40
5	Slutsats och diskussion	42
5.1	Resultat och slutsats	42
5.1.1	Argumenten och dess beviskraft.	42
5.1.2	Koppling till State of Exception?	44
5.2	Diskussion.....	46
5.2.1	Begränsningar.....	48
5.2.2	Förslag till framtida forskning.....	48
	Referenser.....	50

1 Inledning

The crimes committed during the conflict in Syria and Iraq demand that we do all we can to ensure that justice is done. There must be no impunity for murder, terrorist offences, war crimes or crimes against humanity.¹

Ett citat av Sveriges inrikesminister Mikael Damberg ur ett pressmeddelande av Ministry of Justice 2019-06-03 där information släpps från ett möte som Sveriges riksdag höll i samma dag med syfte att diskutera möjligheterna för upprättandet av en internationell tribunal som kan döma IS-soldater. Experter inom området från elva olika länder inom EU deltog. Diskussionerna kring tribunalen och ansvarsutkrävande är bara en av många frågor som diskuteras kring Islamiska staten (IS) idag.² Utöver ansvarsutkrävandet diskuteras det huruvida personerna ska få återvända till sina hemländer, huruvida deras fruar och barn ska få det, om personerna ska fråntas sitt medborgarskap med mera. Argument som används för tribunalen kan vara rättvisa som vi ser här ovan eller argument om vilka fruktansvärda brott som IS har begått.³ I dagstidningar skrivs det om hur den här situationen kräver liknande åtgärder som tidigare tribunaler.⁴ Med bakgrund i min utbildning om Mänskliga Rättigheter och kunskapen om hur tidigare tribunaler kan ses som allt annat än rättvisa samt att rättvisan som finns ofta är segrarens där olika lagar vrids och vänds på för att gynna den egna statens politiska intressen, kommer jag undersöka vilka argument det är som formar den Svenska riksdagens vilja att upprätta en tribunal samt analysera de här argumenten och se hur beviskraftiga de är. Jag kommer med hjälp av Gervin Ane Apatingas artikel om teorin *State of Exception*, vilket kortfattat innebär att stater kan argumentera för att vissa situationer kräver undantag från statens lagar eller principer,

---

¹ Government Offices of Sweden, "Sweden hosted expert meeting on tribunal", Press release, 2019-06-03, URL: <https://www.government.se/press-releases/2019/06/sweden-hosted-expert-meeting-on-tribunal/>, (hämtad 2020-01-05).

² Svenska Dagbladet, "IS-återvändarna", URL: <https://www.svd.se/om/is-atervandarna>, (senast uppdaterad 2019-12-27).

³ Government Offices of Sweden, "Sweden hosted expert meeting on tribunal", Press release, 2019-06-03.

⁴ Flores Juan, Gripenberg Pia, "Sverige kräver IS-tribunal för att döma terrorister", *Dagens Nyheter*, 2019-03-07, URL: <https://www.dn.se/nyheter/varlden/sverige-kraver-is-tribunal-for-att-doma-terrorister/>, (hämtad 2020-01-05).

undersöka om Sveriges argumentation om upprättande av en internationell tribunal kan kopplas till den här teorin.⁵

1.1 Problemformulering, syfte och frågeställningar

Den här uppsatsen syftar till att undersöka och analysera de argument som finns bakom förandet av den svenska riksdagens intresse att upprätta en internationell tribunal i syfte att döma brott begångna av IS-soldater. Vad som framhävs som viktigt i debatten kring att skapa en internationell tribunal och hur beviskraftiga de argumenten faktiskt är. Syftet är även att undersöka om Sveriges riksdagsdebatt om denna eventuella tribunal kan kopplas till teorin om *State of exception*.

Uppsatsen syftar till att besvara följande frågeställningar:

1. Vilka argument formar den svenska riksdagens önskemål om att upprätta en internationell tribunal på plats i Syrien eller Irak i syfte att döma brott begångna av IS-soldater och hur beviskraftiga är argumenten?
2. Finns det någon koppling mellan Sveriges argumentation om den här tribunalen och teorin ”State of exception”?

1.2 Material

I den här delen av uppsatsen presenteras det primärmaterial jag kommer använda mig av. För att motivera det här valet kommer efter presentationen av primärmaterialet en redogörelse för avgränsningar samt källkritik även att göras.

Uppsatsens primärmaterial som undersöks och analyseras kommer att vara en motion av Kristdemokraterna som gjordes 2018 om att en internationell tribunal i syfte att döma IS-soldater borde upprättas, en debatt i riksdagen om hur Sverige bör hantera IS-återvändare där tribunalen argumenterades för på olika sätt av samtliga partier i mars 2019 samt det Pressmeddelande som jag nämnde i inledningen från juni 2019 av

---

⁵ Apatinga Gervin Ane, “‘State of Exception’: A Tool for Fighting Terrorism”, *Journal of Law, Policy and Globalization*, Vol. 66, 2017, URL: <https://heinonline-org.ludwig.lub.lu.se/HOL/Page?handle=hein.journals/jawpglob66&div=16&collection=journals>. (hämtad 2020-01-09).

Ministry of Justice som handlar om mötet Sverige höll i där tribunalen diskuterades med experter från olika EU-länder.⁶ Förutom mitt primärmaterial kommer även vetenskapliga artiklar på området tillsammans med en artikel om teorin *State of exception* applicerad på ämnet terrorism att användas sekundärt, vilket presenteras i tidigare forskning samt teori avsnittet.

1.2.1 Avgränsningar

Anledningen till att jag valde att enbart undersöka vad som sagts om tribunalen i Sveriges Riksdag är för att jag vill analysera de argument som formar Sveriges riksdags vilja att ta fram en internationell tribunal. Jag hade kunnat undersöka hur det debatterats om ämnet i Sverige genom att använda mig av olika dagstidningar till exempel. Men eftersom jag vill undersöka statens argument bakom tribunalen är det viktigt för min undersökning att enbart ha de primära argumenten och inte andra tolkningar av uttalanden efteråt.

En annan avgränsning är att tidsperioden som kommer undersökas begränsas till 2018-2019. Anledningen till denna snäva avgränsning är för att den internationella tribunalen som förslag inom Sveriges parlament inte varit aktuellt tidigare. En kritik till mitt material är därför att det inte finns så mycket och omfattande av det. Det är få uttalanden kring det som gjorts i riksdagen, vilket kräver en djupare undersökning och analys av det som faktiskt finns.

Förutom den motion, den debatt och det pressmeddelande som jag har valt att avgränsa min undersökning till finns det fler uttalanden om tribunalen inom Riksdagen. Det finns andra debatter där frågan kommer upp samt olika skriftliga frågor och svar mellan politiker där tribunalen diskuteras. Anledningen till att jag valde att analysera Kristdemokraternas motion om tribunalen från 2018 är för att det var första förslaget om tribunalen med konkreta argument om varför tribunalen behövs.

---

⁶ Oscarsson Mikael, ”Inrätta en internationell tribunal för IS-krigare”, Motion 2018/19:2447, *Sveriges Riksdag*, 2018-11-30, URL: <https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/motion/inratta-en-internationell-tribunal-for-is-krigare-H6022447>, (hämtad 2020-01-05).

Sveriges Riksdag, ”Aktuell debatt om hantering av IS-återvändare”, Protokoll 2018/19:63, 2019-03-12, URL: <https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/protokoll/protokoll-20181963-tisdagen-den-12-mars-H60963/html>, (hämtad 2020-01-05).

Government Offices of Sweden, ”Sweden hosted expert meeting on tribunal”, Press release, 2019-06-03.

Anledningen till att jag valde att analysera just debatten om IS-återvändare är för att det var den debatten som innehöll mest argument för eller emot tribunalen och den debatt där frågan diskuterades mest. Det var även i den debatten som alla partier på olika sätt nämnde eller behandlade frågan om tribunalen och då min frågeställning behandlar Sveriges Riksdag är bredden på partiernas uttalanden och argument kring tribunalen av stor vikt. Övriga debatter där tribunalen kommit upp har exempelvis varit debatten om internationellt samarbete där tribunalen har nämnts i någon kort mening.

Anledningen till att jag valde att analysera pressmeddelandet om mötet som hölls kring tribunalen är för att det sammanfattar vad Sverige som stat anser om tribunalen och vilka åtgärder som krävs då Damberg som håller i mötet representerar Sveriges Riksdag i mötet.

En problematik med materialet är att det finns ytterst lite tidigare forskning om dömandet av IS-soldater i en ny ad hoc tribunal då detta är så pass aktuellt i tiden och därför har det inte hunnit forskats så mycket kring ämnet. På grund av det används en del av de vetenskapliga artiklar som material trots att de skriver om terrorism i allmänhet och inte specifikt IS samt artiklar som skriver om hur tidigare tribunaler argumenterat när de ignorerat olika principer i upprättandet av tribunalen trots att det inte rör just fallet terrorism.

En annan avgränsning i den här uppsatsen är att enbart undersöka hur Sveriges stat och ingen annan stat har debatterat och diskuterat kring frågan om tribunal. Anledningen till det är delvis det begränsade omfånget på uppsatsen men också på grund av att det är den aktuella debatten i Sverige kring det här som jag följt och intresserat mig för.

1.2.2 Källkritik

För att vara källkritisk mot mitt material i denna uppsats har jag utgått från frågor som omfång, sanningshalt, tid, syfte och intressen. Omfånget av material kan kritiseras då det generellt finns lite material både i riksdagen och forskat om kring ämnet vilket gör att det kan vara svårt att dra slutsatser. För att hantera den här problematiken krävs en djupare analys och undersökning av det material som faktiskt finns. Det krävs även en användning av vetenskapliga artiklar som kanske inte alltid rör

mina exakta frågeställningar men kan vara till hjälp då de trots allt berör samma fenomen.

Annan kritik mot mitt primärmaterial kan vara att det enbart finns material mellan år 2018 och 2019, vilket gör att man inte kan se hur argumenten förändrats över tid och ge en bredare förståelse för i vilka sammanhang tribunalen har kommit upp på tal i riksdagen med åren. Istället kan en analys i sig bli varför tribunalen kom på tal i det sammanhang som det gjorde.

Att vara kritisk till intressena och syftet till de olika publikationerna av argumenten i Riksdagen till att ha en tribunal ingår ju faktiskt i mitt syfte med uppsatsen då jag ska analysera argumenten. Detta kommer därför behandlas i undersökningen/analysen.

När det kommer till sanningshalten av mitt material har jag varit källkritisk i den mån att jag som jag skrev tidigare använt mig enbart av Riksdagens primära källor för att kunna ta del av det som exakt har sagts inom staten om tribunalen och inte är omtolkat i olika syften. Alla vetenskapliga artiklar som används i uppsatsen är sakkunniggranskade samt vetenskapliga. De är valda utifrån titel, expertisområde på författare samt publikation. Alla vetenskapliga artiklar är även peer reviewed på Lubsearch. Två kandidatuppsatser från Lunds Universitet förekommer också från avdelningarna Juridik och Statsvetenskap, där båda är godkända och granskade av lärare inom områdena.

Ytterligare en kritik till mitt material är att argumenten från debatten om IS-återvändarna är hämtat från protokollet som skrevs i samband med debatten. Det är oklart om det som är antecknat är exakt det som politikerna har uttryckt eller om det kan finnas små korrigeringar. En annan sak att ha i åtanke är att det är oklart om argumenten är inövade eller en improvisation på plats.

Tidsmässigt skiljer det sig mellan vilka år som de vetenskapliga artiklarna är skrivna, men de flesta är skrivna mellan 2016-2019 vilket är aktuellt i tiden i relation till mitt primärmaterial mellan 2018-2019. De artiklar som är skrivna tidigare rör samma ämne men inte specifikt IS, vilket jag har tagit hänsyn till i min undersökning. De artiklarna ger en bredd i kunskap om frågan i allmänhet och hänsyn till att det kan ha hänt saker inom området sedan artiklarna skrevs har tagits.

1.2.3 Förkortningar i uppsatsen

ECCC: Extraordinary Chambers in the Court of Cambodia.

FN: Förenta Nationerna.

ICC: International Criminal Court.

ICTR: International Criminal Tribunal for Rwanda

ICTY: International Criminal Tribunal for the former Yugoslavia

IMT: International Military Tribunal

IS: Islamiska staten.

STL: Special Tribunal for Lebanon.

2 Litteraturöversikt och tidigare forskning

I den här delen av uppsatsen kommer jag presentera en översikt av litteratur och den tidigare forskning som jag anser är relevant till min uppsats. Jag har valt att dela upp den här översikten av litteratur och forskning i tre teman: *Att döma terrorister i en internationell tribunal*, *State of exception* samt *Definitionsfrågan*. Det första temat rör internationellt dömande av IS men även internationellt dömande av terrorister i övrigt då det fanns begränsad forskning kring ämnet. Artiklarna visar på vad forskningen säger om fördelar samt nackdelar med en tribunal för terrorister, vilket är relevant för mina frågeställningar. Det andra temat behandlar *State of Exception* samt artiklar som inte skrivit om *State of Exception* men som kan kopplas dit. Det tredje temat presenterar forskning som rör *Definitionsfrågan*. I sökandet efter forskning kring mitt ämne blev det påtagligt att definitionsfrågan är ett centralt ämne samt att det i en argumentation spelar roll hur terrorism och IS definieras. Det finns ingen universell definition på terrorism och jag redogör därför för vad som forskats kring detta och hur jag kommer att hantera detta problem i min uppsats.⁷

2.1.1 Att döma terrorister i en internationell tribunal

Gerald Waltman III är examinerad jurist från The University of Mississippi School of Law och skrev år 2016 en artikel i *Mississippi Law Journal*.⁸ Waltman diskuterar i artikeln olika alternativ att döma IS-soldater som begått krigsbrott, där

---

⁷ Simeon C. James, "The Evolving Common Law Jurisprudence Combatting the Threat of Terrorism in the United Kingdom, United States, and Canada", *Laws*, Vol. 8, Issue 5, 2019, s. 1. DOI: 10.3390/laws8010005.

⁸ Waltman III Gerald, "Prosecuting ISIS", *Mississippi Law Journal*, Vol. 85, Issue 3, 2016, DOI: <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.2537044>.

ett av alternativen är att skapa en ny ad hoc tribunal. Ad hoc betyder enligt Nationalencyklopedin tillfälligt eller individuellt ändamål.⁹ Andra alternativ som Waltman diskuterar är att döma IS-soldater som begått brott i nationella domstolar i Syrien eller Irak samt i ICC.¹⁰

Waltman avfärdar alternativen att döma IS i en nationell domstol i Syrien eller Irak samt i ICC. Anledningen till att han avfärdar dömande i en nationell domstol är på grund av politiska intressen, korruption och nationella svårigheter.¹¹ Anledningen till att Waltman avfärdar ICC går han inte in djupare på utan förklarar snabbt vad som krävs för att döma i ICC och att en ny tribunal vore bättre.¹² För mer kunskap kring möjligheter och svårigheter att döma IS i ICC tog jag därför hjälp av en annan artikel skriven av Kenny Cóman, 2017, som är jurist och assisterande åklagare i Extraordinary Chambers in the Court of Cambodia (ECCC).¹³

Cóman tar upp flera problem där ett centralt problem är definitionsfrågan och att terrorism inte finns som brott i Romstadgan.¹⁴ (Se det tredje temat ”Definitionsfrågan” för mer information). Förutom definitionsfrågan är andra problem med att döma IS i ICC som Cóman tar upp att Syrien, Libyen och Irak bland annat inte har ratificerat Romstadgan och ICC har därför inte jurisdiktion över dem.¹⁵ De enda som kan kräva jurisdiktion är FN:s säkerhetsråd och då kan olika politiska intressen påverka och stå i vägen.¹⁶

Waltman argumenterar för att en ny internationell tribunal är det bästa sättet att döma IS på.¹⁷ Waltman skriver att situationen med IS uppfyller det som krävs för säkerhetsrådet att utöva sin makt och upprätta en internationell tribunal i syfte att döma brott begångna av IS.¹⁸ Irak och Syrien skulle på det sättet bli tvingade till

---

⁹ Nationalencyklopedin, ”Ad Hoc”, URL: <https://www-ne-se.ludwig.lub.lu.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/ad-hoc>. (hämtad 2020-01-09).

¹⁰ Waltman III Gerald, ”Prosecuting ISIS”, *Mississippi Law Journal*, 2016.

¹¹ *Ibid*, s. 17-18.

¹² *Ibid*, s. 19.

¹³ Cóman Kenny, ”Prosecuting Crimes of International Concern: Islamic State at the ICC?”, *Utrecht Journal of International and European Law*, Vol 33, Issue 84, 2017, DOI: <https://doi.org/10.5334/ujiel.364>.

¹⁴ Cóman Kenny, ”Prosecuting Crimes of International Concern: Islamic State at the ICC?”, *Utrecht Journal of International and European Law*, 2017, s. 130-135.

¹⁵ *Ibid*, s. 120.

¹⁶ *Ibid*, s. 123.

¹⁷ Waltman III Gerald, ”Prosecuting ISIS”, *Mississippi Law Journal*, 2016, s. 32.

¹⁸ *Ibid*, s. 21.

att samarbeta. Waltman skriver också att säkerhetsrådet borde definiera brotten på samma sätt som man gjort i tidigare tribunaler som ICTY och ICTR, med hjälp av Romstadgan. Problemet med att den potentiella tribunalen får för många människor att utreda i rättegång, skriver Waltman, går att lösa genom att tribunalen får makten att döma IS-ledarna medan tribunalen stödjer att medlemmarna även utreds i viss mån på ett nationellt plan.¹⁹

För att kontrastera Waltmans artikel är nästa artikel mer negativt inställd till att upprätta en tribunal i syfte att döma terrorister. Nästa vetenskapliga artikel är skriven av juristen Sandra Hodgkinson år 2011 där Hodgkinson diskuterar om en ad hoc tribunal är ett effektivt sätt att döma terrorister på och undersöker olika svårigheter med det alternativet till skillnad från Waltman.²⁰

De svårigheter som Hodgkinson tar upp är var tribunalen skulle vara, de ekonomiska kostnader som krävs och olika nationell syn på brott och straff.²¹ Hodgkinson skriver också om att det finns en risk att terrorister ser tribunalen som en plattform där de kan övertyga andra om liknande dåd och det blir därför också en fråga om säkerhet. Hodgkinson kommer slutligen fram till att det därför är bättre att ha nationella rättegångar mot terrorister, något som Kenny Cóman ställer sig emot.²² Cóman skriver att många stater inte har lagar för terrorism och att det i vissa stater som Syrien, Irak och Libyen är osannolikt att rättegångar skulle hållas.²³ Därför är ett internationellt dömande nödvändigt enligt Cóman. Viktigt att notera är att Hodgkinson och Cómans artiklar är skrivna med sex års mellanrum och ny information kan ha tillkommit.

En kritik till dessa artiklar är att de inte tar upp diskussionen kring en ny tribunal utan snarare själv argumenterar för varför en tribunal är ett bättre eller sämre alternativ för att döma IS eller terrorister. Å andra sidan finns det inga vetenskapliga artiklar som behandlar just mina frågeställningar, vilket visar på behovet

---

¹⁹ Waltman III Gerald, "Prosecuting ISIS", *Mississippi Law Journal*, 2016, s. 22.

²⁰ Hodgkinson Sandra, "Are Ad Hoc Tribunals an Effective Tool for Prosecuting International Terrorism Cases", *Emory International Law Review*, Vol 24, Issue 2, 2011, URL: <https://heinonline.org.ludwig.lub.lu.se/HOL/Page?handle=hein.journals/emint24&div=23&?&collection=journals&t=1559735169>. (hämtad 2020-01-05)

²¹ Hodgkinson Sandra, "Are Ad Hoc Tribunals an Effective Tool for Prosecuting International Terrorism Cases", *Emory International Law Review*, 2011, s. 523-524.

²² Ibid, s. 525.

²³ Cóman Kenny, "Prosecuting Crimes of International Concern: Islamic State at the ICC?", *Utrecht Journal of International and European Law*, 2017, s. 121.

av det. Dessa artiklar känns fortfarande relevanta då de visar hur tribunalen kan argumenteras för eller emot på forskningsnivå samt hur forskningen behandlar ämnet.

Ana Jagunics kandidatuppsats från Lunds Universitets juridikprogram, 2019, behandlar Sveriges diskussion om tribunalen, vilket är det enda som forskats om just Sveriges diskussion kring tribunalen än så länge.²⁴ Uppsatsen undersöker framför allt den juridiska möjligheten för en tribunal, vilket inte nödvändigtvis hjälper mig att besvara mina frågeställningar.²⁵ Däremot kunde inspiration hämtas från diskussionen i uppsatsen om naturrättsliga argument för eller emot tribunalen, så som rättvisa som Sveriges stat har använt som argument för viljan att upprätta den.²⁶

Jagunics diskuterar vad rättvisa egentligen innebär när det argumenteras för i Sveriges riksdag. Kortfattat kommer Jagunics fram till att naturrättens pånyttfödelse under 1900-talet i samband med mänskliga rättigheter talar för att många människor idag tror på en objektiv rättvisa och moral. Upprättandet av en tribunal kan tvärtom vara ett bakslag för rättvisan, då det finns risk att ”segrarens rättvisa” åter igen använts och att det likt Nürnberg-rättegångarna blir att alla parter som begått fruktansvärda brott inte straffas utan enbart en part vilket i det här fallet blir IS.²⁷ Detta avviker enligt författaren från den syn som de flesta människor idag tros ha om rättvisa. Vad rättvisa faktiskt innebär är en omtalad och komplex fråga vilket jag inte kommer gå in närmare på i min uppsats.

---

²⁴ Jagunic Ana, ”En framtida IS-tribunal – tomma ord eller en reell möjlighet?”, Kandidatuppsats, Juristprogrammet, Lunds Universitet, 2019. URL: <http://lup.lub.lu.se/luur/download?func=downloadFile&recordId=8977075&fileId=8984910>. (hämtad 2020-01-11).

²⁵ Jagunic Ana, ”En framtida IS-tribunal – tomma ord eller en reell möjlighet?”, Kandidatuppsats, Lunds Universitet, 2019, s. 4.

²⁶ Ibid, s. 28-29.

²⁷ Ibid, s.28-29.

2.1.2 State of Exception

Gervin Ane Apatinga skriver i en artikel publicerad 2017 i *Journal of Law, Policy and Globalization* om Giorgio Agambens arbete med teorin *State of Exception* samt appliceringen av den på terrorism framför allt i kontexterna USA och Frankrike.²⁸ Apatinga skriver att det är svårt att definiera *State of Exception* då den som namnet säger utgör undantag och upprättas i speciella situationer. Kortfattat beskriver Apatinga teorin *State of Exception* som att stater kan argumentera för att staten befinner sig i en nödsituation och använda sin suveränitet för att göra undantag i den situationen och bortse från annars gällande lagar och principer.²⁹ Det är vanligt att stater använder sig av *State of Exception* i olika former och det har gjorts i historien också.³⁰

State of Exception kan spåras tillbaka till Franska Revolutionen. Det pratades då om staters suveränitet och situationer där stater kan använda sin suveränitet för att återkalla grundlagar eller liknande principer. Men *State of Exception* speglar även den liberala rättsstaten och dess historia. *State of Exception* har ofta pratats om i samband med krig och våld, vilket artikelförfattaren nu applicerar på dagens aktuella krig som kan ses som ”War on terror”.

När principer återkallades förr i samband med krig kunde militära styrkors makt i krig öka genom att det till exempel kunde sträcka sig till den civila sfären där principer och lagar inte längre gällde på samma sätt. Vilka normer som vuxit fram med *State of Exception* och vad som kännetecknar och beskriver fenomenet diskuteras också i artikeln. Jag har valt att gå närmare in på det i mitt teoriavsnitt, då det behandlar samma artikel. Däremot kommer nu en kort redogörelse för artikelförfattarens applicering av teorin på terrorism i kontexterna USA och Frankrike att göras.

Även om flera europeiska länder efter Franska Revolutionen och andra världskriget visade tendenser till olika undantag från annars vanliga statliga normer

---

²⁸ Apatinga Gervin Ane, “‘State of Exception’: A Tool for Fighting Terrorism”, *Journal of Law, Policy and Globalization*, 2017.

²⁹ Ibid, s. 108.

³⁰ Ibid, s. 109.

är Frankrike det land som uttalat hade dokument som behandlar "State of Emergency".³¹ En "State of Emergency" är en konkret konstitution eller liknande dokument som reglerar olika åtgärder eller undantag som kan tas vid en statlig nödsituation. Det är med andra ord en form av *State of Exception*. Skillnaden är att *State of Exception* inte finns konkret i staters dokument utan snarare är en teori som visar på ett samband, där "state of emergency" kan utgöra en form av *State of Exception*.

Även om Frankrikes "State of Emergency" dokument har ändrats och anpassats med åren, blev det återigen relevant för Frankrike efter terroristattacker av IS 2015.³² Frankrikes president gick då ut med att Frankrike var en stat som befann sig i nödsituation och använde sig då av "State of Emergency" baserat på artikel 16 i Frankrikes grundlag. Detta innebar exempelvis att publika demonstrationer förbjöds och att poliser fick gå in i människors hus för att söka personer hur de ville utan förvarning. Olika websidor stängdes också ner. Dessa exempel på åtgärder var undantag från Frankrikes annars vanliga lagar och anledningen till detta sade man vara för att bekämpa terrorismen. Suveräniteten blir dominerande och befolkningen i staten ses som passiva deltagare snarare än medborgare med rättigheter.

Nu till USA: Efter terroristattacken 11 September 2001 mot World Trade Center gick den dåvarande presidenten George W Bush ut med att USA befinner sig i en nödsituation, alltså "State of emergency", på grund av attentaten vilket skulle visa sig vara ännu ett exempel på *State of Exception* och en situation där en statlig ledare använder sin makt och suveränitet med argumentet att bekämpa terrorism.³³ Efter att presidenten deklarerat USA som en stat i nödsituation förändrades mycket i samhället och många undantag från lagen och tidigare principer utfördes.³⁴

Exempelvis fick armerade styrkor ta beslag på vad de ville om de trodde det kunde hota nationens säkerhet, säkerhetskameror och olika system inrättades, människor med arabiska namn listades på en så kallad "No Fly List" av USA:s stat på grund av att de associerades med terrorism och kunde innebära en säkerhetsfara om de flög. Detta utgjorde ett rasistiskt klimat och en "vi mot dem" policy. Människor

---

³¹ Apatinga Gervin Ane, "State of Exception: A Tool for Fighting Terrorism", *Journal of Law, Policy and Globalization*, 2017, s. 111.

³² Ibid, s. 111-112.

³³ Ibid, s. 112.

³⁴ Ibid, s. 112-113.

arresterades till speciella fängelsen, förhördes under grymma förhållanden och straffades för misstänkta brott mot USA:s stat. Amerikanska trupper gick även in i ett område som var terrorist-klassat i Afghanistan och agerade enligt staten "självförsvar" men det är oklart om de människor som dödades av de amerikanska trupperna var terrorister, offer eller civilbefolkning. De människor som klassas som terrorister har i praktiken inte samma rättigheter som andra brottslingar, enligt Apatinga.³⁵

Legalitetsprincipen och dess kategorier skulle kunna vara en princip som startar bortser ifrån när det anses vara ett extraordinärt fall som kräver speciella åtgärder och därmed bli en form av *State of Exception*. Författaren och juristen Joanna Nicholson skriver i sin artikel i *International Criminal Law Review* från 2017 att legalitetsprincipen är som en hörnsten i internationell rätt.³⁶ Legalitetsprincipen finns både inom nationell och internationell rätt och kan delas upp i "nulla crimen sine lege" (att inget är ett brott om det inte fanns i lagen när det inträffade) samt "nulla poena sine lege" (att inget annat straff än det som fanns i lagen när brottet inträffade ska gälla).³⁷ Inom dessa finns även olika doktriner och bestämmelser där ett av dem är retroaktivitetsförbudet, vilket innebär ett förbud mot retroaktiv applicering av lagen.

Nicholsons artikel handlar om hur olika internationella aktörer och framför allt tidigare internationella tribunaler har gått emot legalitetsprincipen i de olika kategorier som legalitetsprincipen innebär eller vridit och ändrat på den till sin egen fördel.³⁸ På grund av begränsat omfång kommer jag inte kunna sammanfatta hur tribunalerna har agerat i alla kategorier av principen utan enbart ge exempel på situationer där tribunalerna har gått emot legalitetsprincipen. Nicholson tar upp IMT, ICTY och ICTR som exempel på tribunaler som har struntat i legalitetsprincipen.³⁹ Det är relevant för min uppsats då det som sagt skulle kunna ses som en form av *State of Exception*. Kanske kan även själva upprättandet av en ny tribunal ses som

---

³⁵ Apatinga Gervin Ane, "State of Exception: A Tool for Fighting Terrorism", *Journal of Law, Policy and Globalization*, 2017, s. 113.

³⁶ Nicholson Joanna, "Strengthening the Effectiveness of International Criminal Law through the Principle of Legality", *International Criminal Law Review*, Vol 17, Issue 4, 2017, s. 657. DOI: <https://doi.org.ludwig.lub.lu.se/10.1163/15718123-01701008>.

³⁷ Nicholson Joanna, "Strengthening the Effectiveness of International Criminal Law through the Principle of Legality", *International Criminal Law Review*, 2017, s. 659.

³⁸ Ibid, s. 656.

³⁹ Ibid, s. 660 & 663.

en form av det eller handlingar inom tribunalen. Nicholson nämner även olika argument som aktörer inom tribunalen har använt sig av till försvar mot att de genom tribunalen stridit mot legalitetsprincipen. Dessa argument är också värdefulla för min uppsats.

Nicholson tar upp IMT som ett tydligt första exempel där legalitetsprincipen ignorerats, genom att döma människor för brott som vid brottstillfället inte fanns.⁴⁰ Argumenten som användes i försvar var att brotten var så fruktansvärda, även om det inte var brottsligt vid tidpunkten, att nazisterna måste ha vetat att de gjorde fel.⁴¹ Nicholson skriver att ICTY och ICTR också gick emot legalitetsprincipen genom att hämta från sedvanerätten för att det skulle se ut som att legalitetsprincipen inte stridits mot.⁴² Sedvanerätten är otydlig och kan lämnas öppen för tolkning. Ett exempel på detta är att ICTY upprättade ”Joint Criminal Enterprise”, vilket innebär att Brott mot mänskligheten måste ha skett under en armerad konflikt.⁴³ Detta kom från sedvanerätten men var inte ett krav, vilket det gjordes till inom ICTY. Nicholson argumenterar för att legalitet kräver tydlighet och att bortseendet från en sådan viktig princip inom internationell rätt måste upphöra för att rättvisare och säkrare rättssystem.⁴⁴

---

⁴⁰ Nicholson Joanna, “Strengthening the Effectiveness of International Criminal Law through the Principle of Legality”, *International Criminal Law Review*, 2017, s. 660.

⁴¹ Ibid, s. 662.

⁴² Ibid, s. 663-664.

⁴³ Ibid, s. 665-666.

⁴⁴ Ibid, s. 680-681.

2.1.3 Definitionsfrågan

Ett centralt problem vid dömandet av terrorister i en internationell tribunal är att det inte finns någon universell definition på terrorism, något som bland andra Cóman tar upp i sin artikel.⁴⁵ Definitionen skiljer sig både nationellt och internationellt. I Sveriges Riksdag definieras terrorism följande:

För terroristbrott döms den som begår en gärning som anges i 3 §, om gärningen allvarligt kan skada en stat eller en mellanstatlig organisation och avsikten med gärningen är att

1. injaga allvarlig fruktan hos en befolkning eller en befolkningsgrupp,
2. otillbörligen tvinga offentliga organ eller en mellanstatlig organisation att vidta eller att avstå från att vidta en åtgärd, eller
3. allvarligt destabilisera eller förstöra grundläggande politiska, konstitutionella, ekonomiska eller sociala strukturer i en stat eller i en mellanstatlig organisation.⁴⁶

Brott som anges i 3§ är bland annat mord, människorov, grov misshandel och vapenbrott.

Cóman undersöker Romstadgan i sin artikel och kommer fram till att terrorism kan gå under artiklar för krigsbrott men poängterar att olika aspekter med just terrorism som brott då skulle försvinna.⁴⁷ Till exempel att frambringa terror bland civila med ett politiskt syfte. En annan artikel som tar upp definitionsfrågan kring terrorism är en artikel av Prakash Puchooa skriven år 2011.⁴⁸ Prakash Puchooa var student på University College London och verksam inom Defence Support Section i ECCC samt inom the Appeals Chamber i ICC i samband med artikeln.

Puchooa skriver i artikeln att STL, som är en överenskommelse mellan FN och Libanon, faktiskt har definierat terrorism som brott på en internationell plattform

---

⁴⁵ Cóman Kenny, "Prosecuting Crimes of International Concern: Islamic State at the ICC?", *Utrecht Journal of International and European Law*, 2017, s. 130-135.

⁴⁶ Sveriges Riksdag, "Lag (2003:148) om straff för terroristbrott", Utfärdad 2003, URL: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfatningssamling/lag-2003148-om-straff-for-terroristbrott_sfs-2003-148. (hämtad 2020-01-11).

⁴⁷ Cóman Kenny, "Prosecuting Crimes of International Concern: Islamic State at the ICC?", *Utrecht Journal of International and European Law*, 2017, s. 130.

⁴⁸ Puchooa Prakash, "Defining Terrorism at the Special Tribunal for Lebanon", *Contemporary Voices: St Andrews Journal of International Relations*, Vol 2, Issue 3, 2011, DOI: <http://doi.org/10.15664/jtr.227>.

då tribunalen är internationell men utgår från libanesisk lag.⁴⁹ Puchooa tror däremot inte att den definitionen kommer kunna användas internationellt i framtiden på grund av att mycket är hämtat från sedvanerätten vilket går att kritisera samt att det krävs en viss auktoritet för att kunna bestämma att definitionen ska gälla överallt internationellt.⁵⁰

Nu till IS som stat eller terrororganisation. Islamiska staten (IS) eller Islamiska staten i Syrien (ISIS) eller Islamiska staten i Irak (ISIL) eller det arabiska namnet Daish eller Daesh. Ja det finns många olika benämningar och det jag slogs av när jag läste om definitionen på IS som stat eller organisation är att en hel uppsats kan ägnas enbart åt det ämnet, vilket även har gjorts vid närmare efterforskning. Jag kommer presentera kort vad man kom fram till i den uppsatsen samt kort presentera forskning kring ämnet för att visa på att diskussionen existerar och att frågan är komplex. Jag kommer även presentera hur jag kommer att hantera det här i min uppsats.

Enligt Nationalencyklopedin är Islamiska staten en väpnad sunnislamistisk rörelse som främst är aktiv inom Irak och Syrien.⁵¹ Islamiska staten är stämplad som en terroristorganisation av FN. De betraktar sig själva som en slags islamisk världsregering, Kalifat, vilket inte har erkänts av någon muslimsk stat enligt Nationalencyklopedin.

Uppsatsen som skrivits om ämnet är en kandidatuppsats från Lunds Universitet skriven av Oskar Fridolf och Viktor Ivemyr år 2016.⁵² I uppsatsen diskuteras det om IS kan betraktas som en stat utifrån olika teorier och kriterier, där författarna kommer fram till att IS uppfyller de kriterier som krävs för att kunna definieras som en stat.⁵³ Viktigt att ha i åtanke är däremot är uppsatsen skrevs år 2016 och att situationen kring IS har ändrats på olika plan.

---

⁴⁹ Puchooa Prakash, "Defining Terrorism at the Special Tribunal for Lebanon", *Contemporary Voices: St Andrews Journal of International Relations*, 2011, s. 34-36.

⁵⁰ Ibid, s. 43-44.

⁵¹ Nationalencyklopedin, "Islamiska staten", URL: <https://www-ne-se.ludwig.lub.lu.se/uppslagsverk/encyklopedi/1%C3%A5ng/islamiska-staten>, (hämtad 2020-01-11).

⁵² Fridolf Oskar, Ivemyr Viktor, "IS: framgångsrik terrororganisation eller stat i kris?", Kandidatuppsats, Statsvetenskap, Lunds Universitet, 2016, URL: <http://lup.lub.lu.se/luur/download?func=download-File&recordId=8873118&fileId=8873124>. (hämtad 2020-01-11).

⁵³ Fridolf Oskar, Ivemyr Viktor, "IS: framgångsrik terrororganisation eller stat i kris?", Kandidatuppsats, Statsvetenskap, Lunds Universitet, 2016, s. 22-23.

Waltmans artikel, som jag skrivit om i tidigare avsnitt, diskuterar också om IS bäst ses som stat eller terrororganisation.⁵⁴ Waltman kommer till skillnad från uppsatsens författare fram till att IS inte kan ses som en stat med hjälp av dessa kriterier. Det här exemplifierar att frågan är omdebatterad.

I min uppsats kommer jag att skriva om IS på det sätt Riksdagen behandlar IS, då jag ska tolka deras argumentation samtidigt som jag kommer ta med mig att den här debatten och problematiken kring hur terrorism och IS bör definieras finns. Att i en riksdagsdebatt välja att definiera IS eller terrorism på ett visst sätt kan vara avgörande i argumentationen, vilket jag kommer vara uppmärksam på och analysera.

Sammanfattningsvis finns det lite material om mitt ämne vilket kan ha att göra med att ämnet kring IS är mycket aktuellt och lite har hunnits göras, speciellt kring diskussionerna om en internationell tribunal för IS där det knappt finns forskning. Det här visar på en lucka för mig där min uppsats lämpligen kan utforma sig.

---

⁵⁴ Waltman III Gerald, "Prosecuting ISIS", *Mississippi Law Journal*, 2016, s. 11-12.

3 Teori och metod

I det här avsnittet kommer den teori och den metod jag valt att använda mig av i uppsatsen att presenteras. Det teoretiska perspektiv som kommer användas har sitt ursprung i Giorgio Agambens teori *State of Exception*. Det är samma artikel som jag presenterade under rubriken *State of Exception* i forskningsavsnittet i den här uppsatsen. I forskningsavsnittet presenterade jag kort vad teorin innebär samt presenterade Apatingas applicering av detta på kriget mot terrorism i kontexterna Frankrike och USA. Jag kommer i det här avsnittet istället gå djupare in på vad teorin innebär genom olika nyckelord och presentera hur jag kommer använda mig av teorin i min undersökning.

Metoden jag använder i uppsatsen är argumentationsanalys. Jag kommer i det här avsnittet att förklara vad argumentationsanalys innebär och vilket tillvägagångssätt jag kommer använda mig av när jag använder mig av den.

3.1 Teori

State of Exception innebär som tidigare nämnt att stater kan argumentera för att staten befinner sig i en nödsituation av något slag och på grund av det använda sin suveränitet för att bortse från annars gällande lagar eller principer. Nyckelord som beskriver Apatingas artikel enligt mig är: *Juridik*, *Bare Life* och *Suveränitet*. Jag kommer nu att gå in närmare på de olika nyckelorden för att få en djupare förståelse av vad teorin innebär.

3.1.1 Juridik

Apatinga skriver i sin artikel om två olika sätt att se på den rättsliga statusen som har med *State of Exception* att göra.⁵⁵ Det ena sättet är att *State of Exception* är en del av positiv rätt då nödvändigheten som grundar det är självständig och autonom rättskälla. När en stat befinner sig i en nödsituation eller argumenterar för att de gör det, kan olika rättighetstraktat och konstitutioner godkänna att staten en period bortser från olika rättigheter. Stater befinner sig alltså fortfarande inom jurisdiktionen fast de gör sådant som annars inte är acceptabelt. Eller så kan man se det som att de befinner sig utanför jurisdiktionen men att det under den tiden är tillåtet och accepteras.

Det andra sättet att se på juridiken kring *State of Exception* som Apatinga tar upp är *State of Exception* är ett logiskt utfall av de brister som finns konstitutionellt och i olika grundlagar. Man menar dock att det alltid kommer finnas nödsituationer och saker som hotar staten och att det inte hjälper att ändra på de konstitutioner som finns, och som är bristfälliga redan, då det enbart kan leda till att befolkningens rättigheter äventyras.

Apatinga tar upp att vid *State of Exception* finns det ingen tydlig gräns mellan juridik och politik.⁵⁶ Att utföra en *State of Exception* kan vara politiskt men vid *State of Exception* går politiken och juridiken in i varandra. Människors liv påverkas inte som politiska subjekt utan de politiska medborgliga rättigheterna tas ofta bort från människor vid *State of Exception* för att bli ”bara människor” genom att bortse från en del av juridiken.⁵⁷

3.1.2 Bare Life

Bare life innebär enligt Agambens teori ett tillstånd där medborgarens rättigheter tas bort och det enda som kvarstår är mänskligheten.⁵⁸ Den suveräna makten kan då bestämma över deras liv inte bara som invånare utan också deras mänskliga liv, då politiken och juridiken har satts åt sidan. När *State of Exception* sker kan fienden

---

⁵⁵ Apatinga Gervin Ane, “‘State of Exception’: A Tool for Fighting Terrorism”, *Journal of Law, Policy and Globalization*, 2017, s. 110.

⁵⁶ *Ibid*, s. 108.

⁵⁷ *Ibid*, s. 109.

⁵⁸ *Ibid*, s. 110.

utmålas som icke-mänsklig.⁵⁹ Som ren ondska och som någon man inte behöver behandla enligt vanliga lagar och principer.

I den här appliceringen kan alltså kriget mot terrorism och stater som utfört *State of Exception* leda till att terrorister pratas om som icke mänskliga, ren ondska och som personer man inte behöver ta hänsyn till när det kommer till lagar. Det blir en hierarki vid *State of Exception* där suveräniteten har den absoluta makten, där olika rättigheter fräntas invånare och där fienden avhumaniseras och hamnar i en form av *bare life*.

3.1.3 Suveränitet

Suveränitet, som är en folkrättslig term för en stats självständighet och oavhängighet förhållandevis till andra stater samt vilket reglerar maktmonopolet inom den egna staten, är kanske det viktigaste nyckelordet för att beskriva *State of Exception*.⁶⁰ Det hör ihop med de tidigare nyckelorden jag presenterat. Detta eftersom det är suveräniteten som gör att stater kan agera utefter *State of Exception*.⁶¹ Det hela bygger på att staten kan använda sin makt och suveränitet och kontrollera lagar och principer. Det är också suveräniteten som kan användas till att olika hierarkiska ordningar uppstår samt att rättigheter hos människor tas bort så att enbart *bare life* återstår.

Tidigare i historien har suveräniteten använts mycket för *State of Exception* i samband med kriget och enligt Apatinga kan det nya kriget som gör att stater använder sin suveränitet för *State of Exception* ses som kriget mot terrorism.⁶² Det finns olika sätt att se på den här suveräniteten i relation till *State of Exception* vilket även Apatinga tar upp i artikeln. Ett sätt att se på det är att suveräniteten bidrar till en form av våld som blir rättfärdigat då suveräniteten kan bestämma att man bortser från alla lagar. Olika linjer kan suddas ut och makten kan kontrollera sin befolkning. Fokuset ligger här mer på konsekvenserna av suveränitetens beslut. Ett annat sätt

---

⁵⁹ Apatinga Gervin Ane, "‘State of Exception’: A Tool for Fighting Terrorism", *Journal of Law, Policy and Globalization*, 2017, s. 110-111.

⁶⁰ Nationalencyklopedin, "Suveränitet". URL: <http://www.ne.se.ludwig.lub.lu.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/suveränitet> (hämtad 2020-01-11).

⁶¹ Apatinga Gervin Ane, "‘State of Exception’: A Tool for Fighting Terrorism", *Journal of Law, Policy and Globalization*, 2017, s. 108-109.

⁶² Ibid, s. 109.

att se på suveräniteten är att fokusera på själva innebörden av att suveräniteten har förmågan att bestämma att grundlagar eller universella principer ska bortses ifrån.

Dessa tre nyckelord sammanfattar Apatingas artikel och teorin väl. Jag kommer att använda mig av de här nyckelorden för att på ett enklare sätt kunna applicera teorin på min undersökning av Sveriges riksdags argumentation om att upprätta en ny internationell tribunal för att döma IS-soldater. Jag kommer även att använda mig av artikeln som sekundärkälla vilket jag presenterade i forskningsavsnittet för att kunna jämföra Sveriges argumentation med Frankrikes och USA:s hantering av terrorism och form av *State of Exception*.

3.2 Metod

I undersökningsdelen av den här uppsatsen kommer en argumentationsanalys att användas för att kunna svara på mina frågeställningar. Till hjälp kommer jag att använda mig av boken *Argumentationsanalys* skriven av Gunnar Björnsson, Ulrik Kihlbom och Anders Ullholm år 2009.⁶³ Författarna har i boken samlat verktyg och förklaringar till hur en argumentationsanalys går till. Här kommer först en kort förklaring till argumentationsanalys att presenteras för att sedan övergå i en redogörelse för tillvägagångssättet jag kommer använda mig av.

3.2.1 Om argumentationsanalys

Argumentationsanalys innebär som namnet säger att en analys av argument görs. Det kan vara i vetenskapliga artiklar, debatter eller politiska tal exempelvis.⁶⁴ En argumentation innehåller delvis en tes och delvis argument.⁶⁵ Tesen är själva påståendet och argumenten personen använder kan vara både för eller emot tesen (pro-argument eller contra-argument). Att använda sig av argumentationsanalys är avgörande för att kunna identifiera

---

⁶³ Björnsson Gunnar, Kihlbom Ulrik, Ullholm Anders, *Argumentationsanalys-färdigheter för kritiskt tänkande*, 2 uppl, Natur & Kultur, Stockholm, 2009.

⁶⁴ Björnsson Gunnar, Kihlbom Ulrik, Ullholm Anders, *Argumentationsanalys-färdigheter för kritiskt tänkande*, 2009, s. 19.

⁶⁵ Ibid, s. 22.

argument i text och tal, väga argumenten mot varandra, bedöma om argumenten är beviskraftiga samt hjälpa oss reda ut varför argumenten är beviskraftiga eller inte.⁶⁶

3.2.2 Tillvägagångssätt

Först och främst krävs en identifiering av tesen och dess för- och mot argument. Efter det ska det avgöras om argumenten är beviskraftiga eller inte. Definitionen för beviskraftigt argument är i boken följande: ”Beviskraften hos ett pro-argument P för ett påstående T är ett mått på hur goda skäl P ger oss att acceptera T.”⁶⁷ Samt ”Beviskraften hos ett contra-argument C mot ett påstående T är ett mått på hur goda skäl C ger oss att förkasta T.”⁶⁸ Det mått som används för att avgöra om de goda skälen finns är att titta på argumentens *hållbarhet* och *relevans*.⁶⁹

Hållbarheten hos ett påstående eller argument mäter den grad av tilltro som vi har skäl att ha till det påståendet eller argumentet.⁷⁰ Vilka skäl finns att lita på det och vilka skäl finns för att misstro det? Faktorer som kan påverka graden av tilltro till ett påstående eller argument är exempelvis kunskap i ämnet, logik, fakta, vetenskap, historia eller väletablerade teorier.⁷¹ Bakgrundsuppfattningar spelar in i argumentation och även av den som tolkar argumentationen, vilket är viktigt att vara medveten om.⁷² I min uppsats där jag analyserar politiska uttalanden har bakgrundsuppfattningen hos den som tolkar huruvida ett argument är beviskraftigt eller inte en stor betydelse. Jag kommer att hantera det här genom att försöka analysera påståendet så objektivt och generellt som möjligt.

Förutom faktueella argument, som innebär att argumentet säger att något är på ett visst sätt, finns det även normativa påståenden när författaren tycker att något bör vara på ett visst sätt.⁷³ Faktorer att ta hänsyn till vid avgörandet av hållbarheten hos normativa argument kan vara egna normativa uppfattningar. Strider det mot en generell moralisk

---

⁶⁶ Björnsson Gunnar, Kihlbom Ulrik, Ullholm Anders, *Argumentationsanalys-färdigheter för kritiskt tänkande*, 2009, s. 11.

⁶⁷ Ibid, s. 22.

⁶⁸ Ibid, s. 23.

⁶⁹ Ibid, s. 24.

⁷⁰ Ibid, s. 24.

⁷¹ Ibid, s. 26.

⁷² Ibid, s. 27.

⁷³ Ibid, s. 31.

norm man omfattar eller får det stöd av en sådan norm?⁷⁴ Jag ska försöka tolka de normativa argumenten så generellt som möjligt och om jag någon gång tolkar utifrån egna moraliska uppfattningar kommer jag vara tydlig med detta.

Relevansen hos ett argument för ett påstående är ett mått på hur goda skäl argumentet ger oss att acceptera påståendet om vi antog att argumentet vore riktigt.⁷⁵ Om det är ett motargument (contra-argument) är det samma sak fast tvärtom, det vill säga vilka skäl argumentet ger oss att förkasta påståendet om vi antog att argumentet vore riktigt.⁷⁶ Hur avgörs då relevansen hos argument med normativa påståenden? Jo, på samma sätt som hos faktuelle argument men normativa bakgrunduppfattningar som tillsammans med argumentet hade kunnat ge stöd kan vägas in.⁷⁷

En sammanvägning av hållbarheten och relevansen för ett argument är nästa steg i argumentationsanalysen. På så vis avgörs beviskraften för argumenten. För att kunna sammanväga hållbarheten och relevansen krävs ett slags gradsystem och jag kommer använda mig av samma grader som författarna till *Argumentationsanalys* gör, nämligen: Mycket låg, låg, måttlig, hög, mycket hög.⁷⁸ Dessa grader kommer användas på hållbarheten, relevansen och beviskraften. På samma sätt som varje argument får en viss grad av beviskraft på det här sättet kommer slutligen en sammanvägning göras av alla argument tillsammans, för att genom den här analysen komma fram till hur beviskraftig argumentationen om tribunalen är i sig vilket kommer presenteras i resultat-avsnittet. Jag kommer använda mig av författarna till *Argumentationsanalys* exempel och tabeller när jag sammanväger.⁷⁹ Ju mer hållbarhet respektive relevans en sammanvägd argumentation har desto mer beviskraftigt är det. Om något av argumenten brister på någon av delarna finns det brister och måttet på beviskraftighet blir direkt lägre.⁸⁰

För att förtydliga hur jag kommer gå till väga för att svara på frågeställning 2 med hjälp av det här tillvägagångssättet är att jag genomgående kommer använda mig av argumentationsanalys för att se om argumentationen går att koppla till teorin *State of Exception* och dess nyckelord samt tidigare forskning om bland annat hur USA och Frankrike hanterat terrorism i samband med *State of Exception*.

---

⁷⁴ Björnsson Gunnar, Kihlbom Ulrik, Ullholm Anders, *Argumentationsanalys-färdigheter för kritiskt tänkande*, 2009, s. 32.

⁷⁵ Ibid, s. 34.

⁷⁶ Ibid, s. 36.

⁷⁷ Ibid, s. 41.

⁷⁸ Ibid, s. 27.

⁷⁹ Ibid, s. 46.

⁸⁰ Ibid, s. 44-45.

3.2.3 Övrigt

Det finns mycket mer inom argumentationsanalys som går att fördjupa sig i och förklara ytterligare. Argument för en tes kan vara beviskraftiga i form av att de är hållbara och relevanta, men de kanske inte räcker till för att stödja tesen och blir därför inte avgörande. Något kan vara nödvändigt men i sig inte tillräckligt. Andra argument kan då ibland väga upp, men det kan också sluta med att motargument tar över eller att resten av argumentationen inte är beviskraftigt. Det finns också en hel del misstag och felslut i argumentationer som är möjliga att identifiera.⁸¹ Jag har valt att inte rada upp dem här på grund av begränsat omfång utan istället presentera dem om jag identifierar något i analys-avsnittet.

Slutligen har definitioner en avgörande roll i en argumentation och det finns olika sätt att definiera begrepp i en argumentation, något som går att läsa om i Lena Halldenius metodkompendium om Argumentationsanalys från 2016.⁸² Det kan vara en lexikalisk definition eller en stipulativ definition vilket innebär att ett ord får en specifik innebörd som kan avvika från det sedvanliga för att ordet ska fylla en viss funktion i resonemanget. En tredje variant är persuasiv definition vilket innebär att man kopplar samman ett ord med ett positivt eller negativt värde i avsikt att övertyga eller avskräcka. Detta används ofta inom politik och debatter och är högst relevant för min uppsats. Som jag skrivit i tidigare forskningsavsnittet kan det ha en betydande funktion i argumentationen hur Sveriges politiker väljer att definiera terrorism eller IS som grupp.

---

⁸¹ Björnsson Gunnar, Kihlbom Ulrik, Ullholm Anders, *Argumentationsanalys-färdigheter för kritiskt tänkande*, 2009, s.143.

⁸² Halldenius Lena, *Metodkompendium i Argumentationsanalys*, Mänskliga Rättigheter, Lunds Universitet, 2016, s. 8. (hämtad 2020-01-11).

3.3 Bakgrund

Här kommer en kort bakgrund ges till IS som organisation och dess historia med hjälp av Nationalencyklopedin.⁸³ Organisationen rötter kommer från en liten grupp i Afghanistan som bildades kring år 2000 av Abu Musab az-Zarqawi. USA invaderade Afghanistan 2001 och Zarqawi flydde då till Irak som sedan också invaderades av USA år 2003. Flera anhängare anslöt sig till gruppen och de blev kända för sina brutala avrättningar och metoder. År 2004 svor Zarqawi trohet till den dåvarande ledaren till gruppen Al Qaida, men gick bort år 2006. Mindre grupper bildades och år 2014 utbröt strider mellan dåvarande ISIL´s grupp och andra syriska rebellgrupper, vilket Al Qaida tog avstånd ifrån. ISIL gick 2014 ut med att de ville kallas enbart för IS som är tänkt att signalera att deras makt sträcker sig över hela den muslimska världen.

Gruppen har agerat hårt militärt och förföljt olika religiösa grupper eller personer som de anser vara motståndare till deras tolkning av sunniislam. Internationellt enades stater om att IS måste bekämpas på grund av de grymma brott de utför. År 2014 inledde USA och andra stater från bland annat Europa ett flyganfall mot rörelsen i Irak, vilket IS svarade på genom att uppmana sina anhängare att utföra dåd mot medlemmar i dessa stater. Kort därpå skedde attentat i Egypten 2015, Paris 2015 samt Bryssel 2016 vilket IS som grupp tog på sig dåden för.

Medlemmarna i IS finns i huvudsak i Irak och Syrien men många medlemmar är också ditresta från andra länder, däribland ett hundratal svenskar. Flera säkerhetstjänster, bland annat Sveriges SÄPO, varnar för att det finns en risk att återvända IS-krigare utger ett hot och kan rekrytera nya anhängare när de kommer hem och många länder har förbjudit medborgare att ansluta sig till IS. Säkerhetsrådet i FN utträttade år 2014 en resolution om att alla medlemsstater skulle stoppa människor med koppling till IS att resa fritt över gränserna. År 2016 instiftades en lagstiftning i Sverige mot terrorresor och samma år dömdes två svenska medborgare till livstid på grund av utförda terroristbrott i Syrien.

---

⁸³ Nationalencyklopedin, "Islamiska staten". URL: <http://www.ne.se.ludwig.lub.lu.se/uppslagsverk/encyklopedi/lang/islamiska-staten> (hämtad 2020-01-11).

I början av 2019 blev det mycket aktuellt och debatterat hur man ska göra med IS-soldater och dess anhöriga. Detta på grund av att olika styrkor (syrisk demokratiska fronten och kurdiska styrkor) genomförde en offensiv mot det sista IS-fästet i Syrien. Tusentals IS-soldater gav upp och överlämnade sig och bland dessa fanns svenska medborgare. IS-fästet föll i mars 2019. Debatten kring hur Sverige och andra länder bör göra med dessa IS-soldater och återvändare är mycket aktuellt och debatterat och en hel uppsats skulle kunna utreda den frågan, så jag kommer inte gå in närmare på den diskussionen nu. Anhängarna till organisationen utger fortfarande ett hot, enligt NE, trots IS inte längre kontrollerar något territorium.

4 Analys

Det här avsnittet kommer behandla mitt primärmaterial genom en argumentationsanalys. Kristdemokraternas motion från 2018 kommer först att behandlas, därefter debatten från 2019 och till sist pressmeddelandet också från 2019. Jag kommer i min analys även ta hjälp av tidigare forskning samt min valda teori. Med bakgrund i den här analysen kommer sedan en slutsats och ett svar på mina frågeställningar att presenteras.

4.1.1 Motion 2018/19:2447 av Kristdemokraterna.

2018-11-30 lämnades en motion in av Kristdemokraterna om att Riksdagen borde ge regeringen i uppdrag att lägga fram ett förslag i FN:s säkerhetsråd om att inrätta en internationell tribunal för IS/Daish krigare.⁸⁴ Detta är även tesen i argumentationen. Utifrån den här motionen kommer jag nu att identifiera argumenten, presentera dem nedan för att sedan analysera dem närmare utifrån min metod samt se om en koppling kan göras till *State of Exception*. Motionen och samtliga argument är skrivet av Mikael Oscarsson.

Argument 1 (Pro): IS/Daishs brutalitet, övergrepp och folkmord mot kristna, yazidier och icke-sunnitiska muslimer har chockat en hel värld.⁸⁵

Argument 2 (Pro): Efter det oerhörda som har skett, är såren hos befolkningen i nordvästra Syrien allt annat än läkta. Byar ligger öde, dels till följd av IS-terroristernas vandalisering och plundring, dels på grund av osäkerheten kring framtiden i en region med betydande närvaro av terrorism. Dessa öde byar är en dyster symbol för alla de områden som tidigare bebotts av kristna och som ockuperades av Islamiska staten. Platserna är befriade och terroristerna har drivits bort. Men befolkningen vågar inte återvända. [...] Barnens leksaker ligger utspridda på marken, och inga glada skratt hörs

---

⁸⁴ Oscarsson Mikael, ”Inrätta en internationell tribunal för IS-krigare”, Motion 2018/19:2447, *Sveriges Riksdag*, 2018-11-30.

⁸⁵ *Ibid.*

mellan husväggarna. [...] Den kristna befolkningen i Irak har under dessa år minskat drastiskt, från 1,4 miljoner till färre än 250000.⁸⁶

Argument 3 (Pro): Europarådet har sagt att medlemsländerna bör erkänna det folkmord som har begåtts och se till att vidta särskilda åtgärder för att förebygga och straffa dessa enligt internationell rätt.⁸⁷

Argument 4 (Pro): [...] förslag i FN:s säkerhetsråd i syfte att kunna åtala och straffa terrorister kopplade till IS/Daish. Det finns tyvärr än så länge ingen internationell rättsmekanism som prövar detta.⁸⁸

Argument 5 (Pro): Det är hög tid att Sverige erkänner att IS/Daish har begått folkmord på det tydliga sätt som Europarådet och även Nederländerna har uttrycker det och att Sveriges riksdag tar samma tydliga ställning som Nederländernas underhus som enhälligt antog en resolution som begär att den nederländska regeringen lägger fram ett förslag i FN:s säkerhetsråd för att åtala och straffa IS-/Daishkrigare.⁸⁹

Argument 6 (Pro): Enligt Europarådet är folkmordskonventionen tillämplig, och medlemsstaterna är därför är skyldiga att åtala. Eftersom tusentals européer, inklusive hundratals svenska medborgare, har gått med i IS/Daish har Sverige och övriga europeiska regeringar en plikt att tillse att åtal väcks mot dessa personer.⁹⁰

Det första som är värt att notera i denna motion är att det inte finns några motargument, contra-argument, utan enbart argument som talar för tesen. Det här försvagar argumentationen enligt mig då läsaren kan få känslan av att något som talar emot döljs i argumentationen. Argument som talar mot upprättandet av en tribunal och som kan presenteras kan vara argument likt de Hodgkinson redogör för i sin artikel och som jag presenterade i tidigare forskning till exempel säkerheten, ekonomiska kostnader, olika nationell syn på brott och straff med mera.⁹¹

---

⁸⁶ Oscarsson Mikael, ”Inrätta en internationell tribunal för IS-krigare”, Motion 2018/19:2447, *Sveriges Riksdag*, 2018-11-30.

⁸⁷ Ibid.

⁸⁸ Ibid.

⁸⁹ Ibid.

⁹⁰ Ibid.

⁹¹ Hodgkinson Sandra, ”Are Ad Hoc Tribunals an Effective Tool for Prosecuting International Terrorism Cases”, *Emory International Law Review*, 2011, s. 523-524.

En annan generell punkt i argumentationen som är värd att notera är att Oscarsson benämner begreppet terrorister när han syftar på IS/Daish. Trots att ämnet om IS som en stat eller en terroristorganisation har varit omdebatterat, vilket jag visade i tidigare forskning, skriver författaren om IS som terrorister. Oscarsson kopplar även samman IS med meningar och situationer som "[...] IS-terroristernas vandalisering [...] osäkerheten kring framtiden i en region med betydande närvaro av terrorism".⁹² Det här anser jag kan liknas vid en persuasiv definition som i det här fallet används i argumentationen för att avskräcka och påverka politiskt.⁹³

Argument 1 har en hållbarhet som är hög och ökar min tillit till tesen, trots att det saknas fakta i argumentet om vad IS har gjort. Anledningen är att jag tänker att generellt sett delar de flesta människor bakgrundsuppfattningen om att IS har utfört sådana här typer av brott och en bakomliggande kunskap finns. Relevansen till argument 1 ansåg jag först högt då det bidrar till övertygelsen om att IS borde dömas för de handlingar de begått om vi antar att argumentet stämmer trots avsaknaden av fakta bakom. Däremot är argumentet inte relevant till varför just en internationell tribunal bör upprättas för att döma IS utan snarare för att IS faktiskt borde dömas. Relevansen blir därför låg. Argumentet får på grund av detta en *låg beviskraft* eftersom relevansen drar ner.

Att argumentet skriver att dessa dåd som utförts av IS har chockat en hel värld tycker jag går att koppla till *State of Exception* där argumentationen kan leda till att det anses att särskilda åtgärder krävs då det här är så extraordinärt och som argumentet säger "har chockat en hel värld". En sådan här argumentation skulle kunna leda till att IS-soldaterna hamnar i läget *Bare Life* som teorin beskriver, där de ses som omänskliga, ren ondska och något som kräver undantag.⁹⁴ Risken med det är som Apatingas artikel beskriver hände i USA bland annat, att både brottslingar och civilbefolkning drabbas.

Argument 2 liknar tidigare argument i den mån att det presenteras vad IS har ställt till med och orsakat, men i det här argumentet för befolkningen. En aning

---

⁹² Oscarsson Mikael, "Inrätta en internationell tribunal för IS-krigare", Motion 2018/19:2447, *Sveriges Riksdag*, 2018-11-30.

⁹³ Halldenius Lena, *Metodkompendium i Argumentationsanalys*, Mänskliga Rättigheter, Lunds Universitet, 2016, s. 8.

⁹⁴ Apatinga Gervin Ane, "'State of Exception': A Tool for Fighting Terrorism", *Journal of Law, Policy and Globalization*, 2017, s. 110-111.

fakta presenteras i argument 2 om hur många kristna människor som minskat i området där IS har befunnit sig, vilket ökar hållbarheten. Däremot står det om hur allt ligger öde och hur inga skratt kan höras mellan husväggarna på grund av terroristerna utan någon förklaring till vem som har iakttagit det här och hur. Just denna bild av leksaker och skratt anser jag hade behövt en källa och argumentet blir därför måttligt. Relevansen i argumentet är lågt då det inte säger mig något om varför just en internationell tribunal skulle lösa situationen för den här befolkningen som IS har orsakat lidande. Argument 2 har därför *låg beviskraft*.

I det här argumentet verkar det viktigaste vara att straffa IS, inte vad som är bäst för offren. Det står ingenting om hur de ska få upprättelse och vad som vore bästa alternativet för dem. Risken som uppstår när det viktigaste är att straffa är att undantag görs eller att man vrider på juridiken till sin fördel för att verkligen få personerna straffade, vilket kan påverka både befolkning samt brottslingarna negativt enligt *State of Exception*- teorin.⁹⁵

Argument 3 har en hållbarhet som är hög. Författaren hänvisar här till Europarådet vilket bidrar till tilliten för argumentet då författaren visar att det inte bara är han som anser detta utan hans uppfattning delas av Europarådet, vilket är en auktoritet inom EU och därför talar om för oss att vi bör följa dess råd.⁹⁶ Att särskilda åtgärder behöver tas som argumentet säger kan också associeras till att en internationell tribunal bör upprättas och det argumenterar inte enbart för det faktum att IS ska dömas. Relevansen är därför hög i argument 3, då det ökar tilliten till tesen om vi antar att argumentet är riktigt. Argument 3 har därför *hög beviskraft*.

Argument 4 har en låg hållbarhet enligt mig då ingen motivering eller förklaring till varför de andra alternativen som finns idag inte fungerar och att det därför behövs något nytt ges. Det blir en slags fallasi inom argumentation som kallas för falskt dilemma och som att det enbart finns två alternativ.⁹⁷ Waltman delar in princip tes med Oscarsson om att en tribunal som kan döma IS vore bästa alternativet, men skillnaden är att Waltman presenterar andra alternativ och argumenterar för

---

⁹⁵ Apatinga Gervin Ane, "‘State of Exception’: A Tool for Fighting Terrorism", *Journal of Law, Policy and Globalization*, 2017, s. 108-109.

⁹⁶ Sveriges Riksdag, "Europeiska rådet", URL: <https://eu.riksdagen.se/vad-ar-eu/eus-institutioner/europeiska-radet/#>, (hämtad 2020-01-11).

⁹⁷ Björnsson Gunnar, Kihlbom Ulrik, Ullholm Anders, *Argumentationsanalys-färdigheter för kritiskt tänkande*, 2009, s. 146.

varför tribunal som alternativ vore bäst.⁹⁸ Relevansen för argumentet är däremot hög om vi antar att argumentet vore riktigt, men på grund av den låga hållbarheten blir även *beviskraften låg*.

Argument 5 är normativt om att Sverige bör agera utifrån Europarådet samt agera som Nederländerna har gjort i frågan. Relevansen anser jag vara måttlig då det är normativt och även om vi antar att argumentet vore riktigt ger det mig endast måttligt med goda skäl att acceptera tesen, då Nederländernas agerande inte behöver innebära det rätta alternativet. Det blir nästan en form av Majoritetsfallasi, vilket innebär att bara för att många tycker eller gör på ett visst sätt (Nederländerna) borde vi också göra det.⁹⁹ Det viktiga borde istället vara varför Nederländerna gör det. Skillnaden mellan det här argumentet och nummer 3 om Europarådet är att Europarådet är en aktör vars rekommendationer vi bör följa. Även hållbarheten blir måttlig då Nederländerna som aktör inte ger mig tillräckligt goda skäl att anta att tesen stämmer och att det alternativet är det bästa. Argumentet känns nödvändigt men inte tillräckligt. Argument 5 får en *måttlig beviskraft*.

Argument 6 har en hög hållbarhet då den visar på logik och en troligen generell moralisk uppfattning att eftersom somliga av Sveriges medborgare har varit med och stridit för IS bär även Sverige som stat ett ansvar för ansvarsutkrävandet av dessa människor. Argumentet ger också ett förslag på en lösning till ett problem som kan uppstå vid upprättandet av tribunalen, nämligen vad människorna kan dömas efter där folkmordskonventionen blir ett svar. Däremot finns det fortfarande flera andra problem som vetenskapliga artiklar har tagit upp och som helt mörkläggs i motionen. Argumentet är nödvändigt men inte tillräckligt för att tesen ska kännas tillförlitlig enligt mig. Relevansen om man antar att argumentet stämmer är hög. Argumentet har därför *hög beviskraft*.

---

⁹⁸ Waltman III Gerald, "Prosecuting ISIS", *Mississippi Law Journal*, 2016.

⁹⁹ Björnsson Gunnar, Kihlbom Ulrik, Ullholm Anders, *Argumentationsanalys-färdigheter för kritiskt tänkande*, 2009, s. 144.

4.1.2 Protokoll 2018/19:63 från debatt om Sveriges hantering av IS-återvändare

Jag kommer nu att analysera de argument som tas upp, för eller emot en internationell tribunal i syfte att döma IS/Daish-anhängare, i debatten som hölls i Sveriges Riksdag den 12 mars 2019 och handlade om Sveriges hantering av IS-återvändare.¹⁰⁰ Debatten innehåller argument från olika personer och partier. Jag kommer som tidigare avsnitt med motionen rada upp argumenten men den här gången skriva tydligt vem som har sagt vad och från vilket parti. På grund av bredden av olika människor och partier i debatten kommer sammanvägningen inte representera en person eller ett partis argumentation som i motionen utan istället blir det en sammanvägning av riksdagens argumentation om tribunalen, vilket ger mig en bredare överblick. Precis som tidigare kommer jag använda mig av tidigare forskning samt en applicering av teorin.

Mikael Damberg (S):

Argument 1 (Pro): IS härjningar tillhör de mörkaste episoderna i modern historia. Kvinnor har sålts som sexslavar, barn har tvingats se sina föräldrar torteras till döds och män har halshuggits i propagandasyfte. Man har försökt utplåna såväl folkgrupper som regionens kulturarv.¹⁰¹

Mikael Damberg (S):

Argument 2 (Pro): De som reste ned till konfliktområdet för att ansluta sig till IS visste vilken mördarsekt de gav sitt stöd till. Nu måste de som har begått terroristbrott och krigsförbrytelser ställas till svars för sina handlingar. De skyldiga ska lagföras och dömas.¹⁰²

Mikael Damberg (S):

Argument 3 (Contra- & Pro-): Svenska domstolar har långtgående befogenheter att döma för våldsbrott begångna utomlands. Men den svenska regeringen anser att det också behövs en gemensam internationell ansträngning för att skipa rättvisa. Efter andra världskriget, kriget på Balkan och folkmordet i Rwanda upprättades nya tribunaler och rättegångsförfaranden som kom att spela en viktig roll i att skapa avslut, upprättelse och rättvisa.¹⁰³

---

¹⁰⁰ Sveriges Riksdag, ”Aktuell debatt om hantering av IS-återvändare”, Protokoll 2018/19:63, 2019-03-12.

¹⁰¹ Sveriges Riksdag, ”Aktuell debatt om hantering av IS-återvändare”, Protokoll 2018/19:63, 2019-03-12, Anf. 2.

¹⁰² Ibid.

¹⁰³ Ibid.

Mikael Damberg (S):

Argument 4 (Pro): Sverige har inlett samråd med andra likasinnade länder om förutsättningarna att inrätta en särskild tribunal eller liknande mekanism. Att genomföra rättegångar på plats i regionen innebär närhet till bevisning, vittnen och målsägande. Det är en komplicerad fråga. Men regeringen kommer att fortsätta att driva på för gemensamma europeiska ansträngningar.¹⁰⁴

Johan Forssell (M):

Argument 5 (pro): [...] vi måste också inse allvaret och göra allt som står i vår makt för att såväl förebygga som förhindra framtida terrordåd i Sverige och skydda svenska medborgare från terrorismens avskyvärda handlingar. Vi kräver att regeringen agerar skyndsamt och får nödvändiga åtgärder på plats.¹⁰⁵

Adam Marttinen (SD):

Argument 6 (Contra): Regeringen tänker låta dessa tickande bomber gå omkring fritt på våra gator i vårt samhälle i väntan på att någon av dem begår ett nytt brott i Sverige eller eventuellt kan åtalas vid en tribunal, om det kommer fram konkreta bevis för brott i Syrien och Irak.¹⁰⁶

Adam Marttinen (SD):

Argument 7 (Pro): Islamiska statens propaganda med syfte att locka personer till sig har gått ut på att marknadsföra terrorism som en arbetsmetod för att nå organisationens syften. Samtliga som har rest har alltså varit väl medvetna om att deras stöd går till att oskyldiga människor torteras och mördas. Då tycker jag att kravet på ett retroaktivitetsförbud inte bara kan diskuteras, utan retroaktivitetsförbudet ska helt förbises när det kommer till kriminalisering av deltagande i Islamiska staten. Det är vi folkvalda politiker som avgör om ett sådant undantag är rimligt att göra.¹⁰⁷

Jonny Cato Hansson (C):

Argument 8 (Pro): I första hand vill vi att man ska straffas i det land där brottet begåtts, inte minst för brottsoffrens skull. Samtidigt är detta en fruktansvärd situation som kräver kraftfulla internationella åtgärder och samarbeten. Centerpartiet har inte stängt dörren för en internationell tribunal.¹⁰⁸

Andreas Carlsson (KD):

Argument 9 (Pro): Vi menar att en internationell tribunal tillsammans med gemensamma insatser för att säkra bevis på plats i Syrien och Irak skulle öka möjligheterna att ställa så många förbrytare som möjligt inför rätta.¹⁰⁹

---

¹⁰⁴ Sveriges Riksdag, ”Aktuell debatt om hantering av IS-återvändare”, Protokoll 2018/19:63, 2019-03-12, Anf. 2.

¹⁰⁵ Ibid, Anf. 3.

¹⁰⁶ Ibid, Anf. 4.

¹⁰⁷ Ibid.

¹⁰⁸ Ibid, Anf. 5.

¹⁰⁹ Ibid, Anf. 7.

Andreas Carlsson (KD):

Argument 10 (Pro): Nazistiska krigsförbrytare eftersöks och åtalas än i dag för brott mot mänskligheten, och vi kristdemokrater vill att Sverige tillsammans med omvärlden säkerställer att Islamiska statens anhang på samma sätt aldrig kan förvänta sig annat än internationellt ansvarsutkrävande och åtal.¹¹⁰

Johan Pehrson (L):

Argument 11 (Pro): Vi bör tillsammans med andra länder, inte minst inom Europeiska unionen, pröva frågan om en internationell tribunal för att på plats utreda, åtala och döma skyldiga nära brottsplatserna.¹¹¹

Rasmus Ling (MP):

Argument 12 (Pro): Regeringen, och Miljöpartiet som jag företräder i debatten, har gjort bedömningen att Sverige i dagsläget inte ska åka till Syrien och hämta hem svenska medborgare som har anslutit sig till IS. Vi ser hellre att de döms i en internationell tribunal, oavsett om det är på plats, i närområdet eller någon annanstans.¹¹²

Rasmus Ling (MP):

Argument 13 (Pro): Terrorism uppstod inte i och med IS och försvinner heller inte för att IS är krossat. Vi måste hela tiden ha en beredskap för att motarbeta dem som vill skada vårt demokratiska samhälle och våra fri- och rättigheter.¹¹³

Linda Westerlund Snecker (V):

Argument 14 (Pro och Contra): Vi vill se att länder samarbetar med att få personer utredda och dömda, i Sverige, i Haag eller via en hybriddomstol. Kan en internationell tribunal upprättas är det bra, men det tar lång tid, och vi har ett problem att hantera här och nu. Vi måste varje dag kämpa mot mörka krafter som hotar demokratin. Vi måste varje dag stå upp för mänskliga rättigheter, rätts-säkerhet, humanism och solidaritet.¹¹⁴

Genomgående i debatten är det noterbart precis som i motionen och tidigare avsnittet att det är få contra-argument. Det mesta som argumenteras om tribunalen är för

---

¹¹⁰ Sveriges Riksdag, ”Aktuell debatt om hantering av IS-återvändare”, Protokoll 2018/19:63, 2019-03-12, Anf. 7.

¹¹¹ Ibid, Anf. 8.

¹¹² Ibid, Anf. 9.

¹¹³ Ibid.

¹¹⁴ Ibid, Anf. 23.

den på olika sätt. Den persuasiva definitionen är även närvarande i argumentationen, där IS kopplas ihop med olika avskräckande ord för att bidra till övertygelsen om att de ska dömas.¹¹⁵ Ord som ”mördarsekt” används exempelvis.

Argument 1 börjar likt motionen i tidigare avsnitt med en redogörelse för hur fruktansvärda brott som har begåtts av IS. Hemska brott som IS har utfört tas upp samt en kommentar om att den här situationen är en av de mörkaste i modern historia. Hållbarheten i argumentet anser jag vara högt, även om fakta hade kunnat stärka argumentet ytterligare. Generellt sett tror jag de flesta delar bakgrundsuppfattningen och kunskapen om vad IS har begått för typer av dåd och brott och att en närmare presentation därför inte är nödvändig. Relevansen för argumentet är däremot lågt då det mer är relevant till tesen ”IS borde straffas” snarare än att de borde straffas i just en internationell tribunal. Argumentet får därför en *låg beviskraft*.

Argument 2 liknar första och jag anser åter igen hållbarheten vara hög, då vi kan anta att de flesta vet vad IS sysslar med innan man väljer att ansluta sig samt hålla med om att ett ansvarsutkrävande av IS krävs. Däremot är relevansen som i tidigare argument lågt, då det enbart stärker min uppfattning att IS borde dömas men inte varför de ska dömas i en internationell tribunal. Argument 2 får därför en *låg beviskraft*.

Argument 3 innehåller egentligen flera argument, där det först säger att Sverige har befogenhet att döma brott som begåtts utomlands nationellt vilket är ett slags motargument för tribunalen men sedan övergår i att regeringen anser att det just i det här fallet även krävs något internationellt samarbete för att skipa rättvisa. Damberg hänvisar sedan till tidigare tribunaler som han skriver har betytt mycket för rättvisan. Det här ställer jag mig kritisk till utifrån tidigare forskning som gjorts på området.

Nicholsons artikel visar på att tribunaler har vridit och vänt på juridiken för att det ska gynna dem själva, bland annat med legalitetsprincipen.¹¹⁶ Hodgkinsons artikel visar på de problem som kommer med en ad hoc tribunal.¹¹⁷ Dessutom kommer Jagunicis i sin uppsats fram till att en tribunal för IS snarare skulle innebära

---

¹¹⁵ Halldenius Lena, *Metodkompendium i Argumentationsanalys*, Mänskliga Rättigheter, Lunds Universitet, 2016, s. 8.

¹¹⁶ Nicholson Joanna, “Strengthening the Effectiveness of International Criminal Law through the Principle of Legality”, *International Criminal Law Review*, 2017.

¹¹⁷ Hodgkinson Sandra, ”Are Ad Hoc Tribunals an Effective Tool for Prosecuting International Terrorism Cases”, *Emory International Law Review*, 2011.

motsatsen till dagens troliga syn på rättvisa, då enbart vissa parter skulle dömas samt hänvisar till att det varit orättvist i tidigare tribunaler.¹¹⁸ Kopplar vi det här till *State of Exception* är det relevant hur USA behandlade brottslingarna och fundera över hur det kan ses som rättvist.¹¹⁹ På grund av dessa kunskapskällor anser jag att hållbarheten på argumentet är lågt. Relevansen är däremot hög om vi antar att argumentet är riktigt men på grund av en låg hållbarhet blir argumentets *beviskraft* låg.

Argument 4 skriver att närhet till bevis, vittnen och offer är en fördel i rättegångarna mot IS och det är enligt mig logik. Hållbarheten i detta argument är därför mycket hög. Även relevansen är mycket hög om vi antar att argumentet stämmer. Argumentet får därför en *mycket hög beviskraft*.

I Argument 5 står det inte uttryckligen att en åtgärd som borde tas är en tribunal. Debatten handlar ju om hantering av IS-återvändare och det är lätt att se att tribunalen är en slags ”lösning” eller krav på åtgärd som dyker upp. Argumentet handlar om att alla åtgärder som krävs måste göras skyndsamt och att situationen är mycket allvarlig. En tribunal kan tolkas vara en sådan åtgärd som skulle skydda svenska medborgare genom att ha rättegångarna någon annanstans än Sverige. Hodgkinson skriver i sin artikel om hur rättegångar mot terrorister kan innebära en säkerhetsrisk och att terrorister kan se det som en plattform att övertyga andra om liknande dåd. Men på grund av att jag inte vet om Moderaterna syftar på tribunalen som en nödvändig åtgärd anser jag hållbarheten, relevansen samt *beviskraften vara måttlig*.

Moderaterna tar även i debatten upp olika förslag till åtgärder som behöver tas så att IS blir fällda i Sverige där de anser att hemlig rumsavlyssning i vissa fall måste användas, säkerhetspolisen ska få plocka in personer på förhör utan att förundersökning föreligger samt användning av preventiva tvångsmedel ska tillåtas.¹²⁰ Detta har inte med tribunalen att göra utan med *State of Exception*, då det kan liknas vid att olika principer och lagar i Sverige argumenteras för borde sättas åt sidan i

---

¹¹⁸ Jagunic Ana, ”En framtida IS-tribunal – tomma ord eller en reell möjlighet?”, Kandidatuppsats, Lunds Universitet, 2019, s. 28-29.

¹¹⁹ Apatinga Gervin Ane, “‘State of Exception’: A Tool for Fighting Terrorism”, *Journal of Law, Policy and Globalization*, 2017, s. 112.

¹²⁰ Sveriges Riksdag, ”Aktuell debatt om hantering av IS-återvändare”, Protokoll 2018/19:63, 2019-03-12, Anf. 20.

den här situationen precis som Frankrike och USA gjorde för att bekämpa terrorism.¹²¹

Argument 6 som kan ses som ett slags motargument till tribunalen handlar om att Sverige bara går omkring och väntar på att försöka upprätta en tribunal medan människorna går fria på gatorna. Det står klart i argumentet att man vill att IS ska dömas men det är lite oklart hur. Jag ansåg det vara ett motargument eftersom inställningen i argumentet är att tribunal verkar ta för lång tid och det är dags att agera nu. Hållbarheten i argumentet är måttligt, då logiken säger att en tribunal tar lång tid men hållbarheten hade stärkts med fakta på det eller hänvisning till tidigare tribunaler. Relevansen blir, om man antar att argumentet stämmer, hög då det kanske skulle krävas en annan åtgärd än att upprätta en tribunal om en tribunal dröjer. Argumentet får därför en *måttlig beviskraft*.

Argument 7 säger att på grund av att de som åkt och anslutit till IS vetat vad IS gör samt deltagit i det borde retroaktivitetsförbudet bortses från. Eftersom ingen precisering görs om det här gäller i Sverige eller i den eventuella tribunalen antar jag att de menar att retroaktivitetsförbudet borde bortses från i vilket läge det än handlar om vid dömandet av IS. Det här kan kopplas till Nicholsons artikel om problematiken kring att olika aktörer ständigt går emot legalitetprincipen.¹²²

Det kan även kopplas till *State of Exception* då retroaktivitetsförbudet kan ses som en universell princip som bortses ifrån då i det här fallet SD anser att situationen med IS är en situation som kräver detta.¹²³ Argumentet är normativt och jag tror generellt att många delar uppfattningen att vi inte bör strida mot retroaktivitetsförbudet. Min egen normativa uppfattning är att vi inte bör det. Vikten vid att straffa IS känns mer påtaglig än upprättelse och omsorg för offren. Att ta bort retroaktivitetsprincipen i det här fallet anser jag också gör att relevansen för korrekta domar försvinner. Relevansen i argumentet är inte av betydelse på grund av att argumentet saknar hållbarhet enligt mig, vilket gör argumentets *beviskrafthet mycket låg*.

Argument nummer 8 har en hållbarhet som är låg. Anledningen till detta är att det inte finns någon förklaring till varför det bästa för brottsoffren skulle vara att

---

¹²¹ Apatinga Gervin Ane, "‘State of Exception’: A Tool for Fighting Terrorism", *Journal of Law, Policy and Globalization*, 2017, s. 111-113.

¹²² Nicholson Joanna, "Strengthening the Effectiveness of International Criminal Law through the Principle of Legality", *International Criminal Law Review*, 2017.

¹²³ Apatinga Gervin Ane, "‘State of Exception’: A Tool for Fighting Terrorism", *Journal of Law, Policy and Globalization*, 2017.

ha tribunalen på plats i Syrien eller Irak. Hodgkinsons artikel pekar på faror med var tribunalen skulle vara placerad.¹²⁴ Tidigare argument jag presenterat som tar upp hur komplex situationen är med IS-återvändare och alla risker som finns med att ha de här människorna i Sverige pekar även på att Riksdagen är medvetna om de säkerhetsrisker som finns och därför rimligen skulle finnas i Syrien och Irak också. Dessutom visar tidigare forskning på en orättvisa som funnits i tidigare tribunaler och det är inte alls självklart att offren skulle känna en upprättelse. Relevansen är hög om man antar att argumentet stämmer men på grund av den bristande hållbarheten blir *beviskraften låg*.

Argument nummer 9 har en hög relevans om det antas att argumentet stämmer. Däremot är hållbarheten låg då ingen fakta eller presentation om hur många som lyckats dömas i tidigare tribunaler tas upp eller varför det skulle öka antalet dömda IS-soldater. *Beviskraften blir därför låg*.

Argument nummer 10 har även det en hög relevans om det antas att argumentet stämmer. Argumentet är normativt och många kan nog generellt hålla med om att IS precis som Nazisterna borde dömas och att det inte är acceptabelt annars. Däremot finns det mycket av hanteringen av nazisternas dömande i Nürnberg som tidigare forskning har visat på var orättvis och problematisk på många nivåer vilket inte tas upp.¹²⁵ Dessutom är detta åter igen ett argument som talar för att IS borde straffas men inte varför de borde straffas i en tribunal. Hållbarheten är därför måttligt vilket resulterar i en *måttlig beviskraft*.

Argument nummer 11 påminner mycket om argument nummer 8, då båda argumenterar för att närheten till brotten är viktigt och att tribunalen kan bidra till det samt att det krävs internationellt samarbete. Pratet om internationellt samarbete och hur alla behöver samlas för att besegra den här ondskan påminner om *State of Exception* och hur det kan leda till att stater använder sig av sin suveränitet och makt som senare utvecklas till ett starkt ”vi mot dem” klimat där rättigheter fråntas människor och undantag görs.¹²⁶

---

¹²⁴ Hodgkinson Sandra, ”Are Ad Hoc Tribunals an Effective Tool for Prosecuting International Terrorism Cases”, *Emory International Law Review*, 2011, s. 523-524.

¹²⁵ Nicholson Joanna, ”Strengthening the Effectiveness of International Criminal Law through the Principle of Legality”, *International Criminal Law Review*, 2017, s. 660.

¹²⁶ Apatinga Gervin Ane, ”‘State of Exception’: A Tool for Fighting Terrorism”, *Journal of Law, Policy and Globalization*, 2017, s. 111.

Pratet om att de gjort så fruktansvärda saker och hur världen måste samlas för att straffa dem skulle kunna leda till en liknande hantering av människorna som när USA bekämpade Al Qaida.¹²⁷ För förtydligande anser jag inte att varje samarbete mellan stater efter sådana här händelser eller argument för de hemskheter IS har gjort är fel eller garanterat kommer leda till avhumanisering och ett vi mot dem klimat. Däremot är det viktigt att diskutera vad det *kan* leda till och jämföra med hur det sett ut i historien, vilket är min poäng här.

Argumentet nummer 11 fokuserar till skillnad från nummer 8 inte på brotts-offren utan att det är enklare att döma på plats. Hållbarheten är låg då det inte görs någon närmare motivering för varför det är bättre på att döma dem på plats. Vem är det bra för och hur? Är det närhet till bevisning som underlättas? Relevansen om vi antar att det stämmer är hög. Trots det är argumentets *beviskraft lågt*.

Argument nummer 12 gör det tydligt i vilket sammanhang tribunalen dyker upp och argumenteras för i det här fallet, nämligen argumentet att IS-återvändare inte ska komma till Sverige utan att hållas kvar där borta och straffas oavsett var. Detta argument har en hållbarhet som är låg då det enbart säger att IS-soldater inte borde få komma tillbaka till Sverige utan istället straffas där borta där tribunalen tas upp som alternativ men utan närmare motivering. Relevansen är även den låg då argumentet mer handlar om att IS inte borde få återvända till Sverige, vilket ger en *låg beviskraft*.

Argument nummer 13 har måttlig hållbarhet då det bygger på logik att terrorismen inte försvinner bara för att IS är besegrade och att beredskap måste finnas, där tribunalen kan vara en slags beredskap. Däremot verkar det viktigaste inte vara att IS döms i en tribunal utan snarare att IS inte ska få återvända till Sverige. Argumentets relevans är hög, om det antas att argumentet stämmer. *Beviskraften är därför måttlig*.

Sista argumentet (argument 14) är både för och emot en internationell tribunal. Motargumentet är att det kommer ta lång tid, och att problemet måste hanteras nu men att om det är möjligt att upprätta en internationell tribunal är det bra samt att demokratin, mänskliga rättigheter med mera måste skyddas vilket är det viktiga.

---

¹²⁷ Apatinga Gervin Ane, “‘State of Exception’: A Tool for Fighting Terrorism”, *Journal of Law, Policy and Globalization*, 2017, s. 112.

Att det kommer ta lång tid bygger på logik men saknar hänvisning till tidigare tribunaler. Generellt antar jag att de flesta håller med om att det viktiga är att demokratin och mänskliga rättigheter måste skyddas. Däremot är frågan om en internationell tribunal skulle skydda detta, vilket jag ifrågasatt tidigare. Hållbarheten blir därför måttligt, med en hög relevans om vi antar att det stämmer vilket slutar i en *måttlig beviskraft*.

4.1.3 Press release from Ministry of Justice- Sweden hosted expert meeting on tribunal

Den 3:e juni 2019 släpptes ett pressmeddelande av Ministry of Justice på Government offices of Sweden som informerade om det expertmöte som hölls i Sverige samma datum i ledning av Mikael Damberg.¹²⁸ Mötet handlade om upprättandet av en internationell tribunal i syfte att döma IS. Deltagande i mötet var experter från elva olika länder inom EU. Pressmeddelandet skriver kortfattat om varför Sveriges regering vill upprätta en tribunal för att döma IS. Argumenten som tas upp är samma som jag tidigare analyserat och jag kommer därför inte gå in närmare på dem. Kortfattat pratar Damberg åter igen om rättvisa samt att Sverige kräver ett ansvarsutkrävande för dessa hemska brott och att möjligheten för en tribunal måste undersökas närmare. Det nya som tas upp i pressmeddelandet är olika förslag på hur Sverige som stat vill jobba för att underlätta arbetet mot terrorism och för den här eventuella tribunalen. Dessa förslag presenteras nedanför:

- enable the extradition of Swedish citizens to states outside the European Union and Nordic countries; and
- ensure that the legislation on international penal law cooperation allows Sweden to assist foreign actors other than states, for example UN organisations, with the investigation of offences. Sweden currently supports these mechanisms, but legislative amendments are needed to enable Swedish authorities to assist these organisations with collecting evidence in Sweden. This may include searching or questioning people who have moved to Sweden.¹²⁹

---

¹²⁸ Government Offices of Sweden, “Sweden hosted expert meeting on tribunal”, Press release, 2019-06-03.

¹²⁹ Ibid.

Det här är relevant för min undersökning då jag tycker det kan kopplas till *State of Exception*. Förslagen handlar om olika juridiska korrigeringar i Sverige som man vill göra för att underlätta ansvarsutkrävandet och straffandet av IS. Det är ett sätt att använda suveränitet inom juridiken, där även politiken bakom är en viktig faktor. Det påminner om Apatingas artikel som skrev om hur de juridiska ändringar som gjordes i Frankrike och USA efter terrorattentaten, där polisen och militären fick större tillgångar att förhöra människor, gå in i människors hus med mera vilket påverkade civilbefolkningen.¹³⁰

---

¹³⁰ Apatinga Gervin Ane, “State of Exception’: A Tool for Fighting Terrorism”, *Journal of Law, Policy and Globalization*, 2017, s. 111-112.

5 Slutsats och diskussion

Jag har använt mig av en argumentationsanalys och teorin *State of Exception* för att besvara mina frågeställningar. I det här avsnittet kommer jag nu att presentera resultatet av den här analysen samt en slutsats. Därefter kommer ett diskussionsavsnitt att presenteras som syftar till diskussion av slutsats och resultat. Slutligen kommer ett avsnitt att presentera begränsningar med min uppsats samt förslag till framtida forskning.

5.1 Resultat och slutsats

5.1.1 Argumenten och dess beviskraft.

Jag kommer nu sammanställa Sveriges Riksdags arguments beviskraft för att sedan dela in dem i kategorier utifrån de argument som varit återkommande för att svara på första frågeställningen ”Vilka argument formar den svenska riksdagens önskemål om att upprätta en internationell tribunal på plats i Syrien eller Irak i syfte att döma brott begångna av IS-soldater och hur beviskraftiga är argumenten?”.

Argumenten i motionen hade sammanlagt tre argument med låg beviskraft, ett argument med måttlig beviskraft samt två argument med hög beviskraft. Beviskraften hade med andra ord skilda grader, men överrepresenterat var den låga beviskraften. Argumenten i debattavsnittet hade sammanlagt sju argument med låg beviskraft, ett argument med mycket låg beviskraft, fem argument med måttlig beviskraft samt ett argument med mycket hög beviskraft. Då pressmeddelandet inte innehöll några argument jag inte redan analyserat blev min analys av den istället en koppling mellan de förslag på juridiska ändringar för att lättare kunna döma IS som presenterades där och *State of Exception*.

Så för att sammanfatta beviskraften i argumentationen inom Sveriges Riksdag om att en internationell tribunal borde upprättas har majoriteten av argumenten en låg beviskraft med totalt 10 av 20 argument när vi sammanväger motionen och debattens argument. Efter det kommer måttlig beviskraft på skalan med totalt 6 av

20 argument som låg på den skalan. Hög beviskraft hade totalt 2 av 20. Mycket hög beviskraft hade 1 av 20 argument samt mycket låg beviskraft hade också 1 av 20.

Jag kommer nu dela upp argumenten i olika kategorier utifrån de argument som varit återkommande och som jag utifrån analysen anser svarar på vilka argument som formar Sveriges Riksdags vilja till att upprätta tribunalen. Jag utgår från min analys och hur jag tolkat dem tidigare vad de innehåller. De kategorier jag kommer dela upp dem i är följande fem:

1. Rättvisa/rättigheter.
2. Att IS bör straffas snarare än att en tribunal är viktigt.
3. Brottsoffer.
4. Närhet till bevisning med mera.
5. Sveriges säkerhet, IS-soldater ska inte återvända.

Kategori 1 kan jag räkna till att 3 av 20 argument innehåller, nämligen argument 3 i motionen samt argument 13 och 14 i debatten. (Dock återkom argument om rättvisa i Pressmeddelandet av Mikael Damberg, men då det är samma argument som Damberg tar upp i debatten har jag inte analyserat samma argument igen och räknar därför inte med det). Alla argument i denna kategori har fått låg eller måttlig beviskraft. Detta i flera fall för att jag antar att de flesta generellt håller med om vikten av rättvisa och rättigheter, men det som drar ner tilliten är att tidigare forskning visar på att tidigare tribunaler inte varit just rättvisa. Dessutom pratas det inte om vem det ska skipas rättvisa för eller vad rättvisa faktiskt innebär?

Kategori 2 har återkommit i ungefär 8 av 20 argument, nämligen argument nummer 1 och 2 i motionen samt argument nummer 1,2,6,7,10 och 12 i debatten. Beviskraften där har aldrig varit högre än graden måttlig men i de flesta fall låg. Detta eftersom det inte stärker min tillit till tesen att just en internationell tribunal är det bästa sättet att straffa IS på, bara att IS bör straffas oavsett hur det görs.

Kategori 3 har argument som har återkommit i enbart 2 av 20 argument, där offren nämns, nämligen argument nummer 2 i motionen samt argument nummer 8 i debatten. Båda har låg beviskraft. Anledningen är att det aldrig klargörs varför just en tribunal vore det bästa alternativet för offren, samt att Sverige i andra argument pratar om Sveriges säkerhet och att det är bättre att ha rättegångarna utanför Sverige

vilket borde innebära en säkerhetsrisk även för offren på plats i Syrien eller Irak om rättegångarna skulle hållas där.

Kategori 4 har argument som återkommit i 2 av 20 argument, nämligen argument nummer 4 och 11 i debatten. Ett av två argument har här mycket hög beviskraft vilket också är det högsta och enda i argumentationen. Detta eftersom det är logiskt att närheten till bevis med mera skulle förenkla för rättegången.

Kategori 5 har återkommit i 3 av 20 argument, nämligen argument nummer 5,6 och 12 i debatten. Trots det är det viktigt att vara medveten om att själva debatten där tribunalen diskuteras och som jag analyserar handlar om IS-återvändare och hur Sverige bör agera. Att tribunalen dyker upp så mycket i den debatten säger i sig själv att de argumenten väger tungt. Beviskraften på dessa argument är dock inte höga eftersom det inte ökar min tillit tillräckligt mycket för tesen att en internationell tribunal borde upprättas utan snarare tesen ”IS-soldater borde inte få återvända till Sverige”.

I övrigt visar min analys på att det är få svårigheter och motargument som tas upp i samband med tribunalen. Det finns tidigare forskning som anser att tribunalen är den ultimata lösningen, Waltmans artikel argumenterar exempelvis för detta, men det finns också forskning som säger att det är för problematiskt exempelvis Hodgkinsons artikel.

5.1.2 Koppling till State of Exception?

Det jag utgick ifrån i min analys för att undersöka om det fanns någon koppling mellan *State of Exception* och Sveriges riksdags argumentation om att upprätta en internationell tribunal, var att jag utgick från de nyckelord jag identifierade i mitt teoriavsnitt: *Juridik* (där även politiken har stor betydelse), *Bare Life* samt *Suveränitet*. Jag har dessutom jämfört med de fall av *State of Exception* som går att se i USA och Frankrike efter terrorattentaten, vilket presenteras i Apatingas artikel. Jag kommer därför gå igenom de här var för sig för att se vad jag kunde koppla till argumentationen och för att svara på min andra frågeställning, ”Finns det någon koppling mellan Sveriges argumentation om den här tribunalen och teorin ”State of exception”?”

Juridiken, det första av teorins tre nyckelord, går att koppla till själva viljan inom Sveriges riksdag att upprätta en tribunal. Man vill upprätta något nytt inom den internationella rätten, då man anser att den här speciella situationen med IS kräver det. Det är omöjligt att säga med säkerhet nu om den här tribunalen skulle strida mot annars gällande lagar eller principer, men med tanke på att tidigare tribunaler har stridit mot principer finns det stor risk att även den här skulle göra det.

Dessutom säger SD i argumentationen att den här situationen kräver att retroaktivitetsförbudet bortses ifrån, vilket är en generell princip som annars alltid gäller både nationellt och internationellt. Något som inte har tagits upp i argumentationen särskilt mycket, men som är högst relevant om vi tittar på tidigare forskning är att det inte finns ett universellt brott eller straff för terrorism. Vad ska då brottet och straffet bli när Sverige tillsammans med andra stater ska upprätta en ny tribunal? Om det inte går att applicera på tidigare konventioner kanske något nytt upprättas, som ett undantag, vilket skulle gå emot legalitetsprincipen.

Pressmeddelandet visar även på att Sverige vill korrigera juridiken i Sverige så att det blir lättare för utomstående organisationer att exempelvis förhöra fler människor man tror kan ha koppling till IS. Även Moderaterna gav förslag i debatten på att korrigera i juridiken så att avlyssning och tvångsmetoder samt förhör utan föreliggande förundersökning kan göras i fallet med terrorism. Det här visar på exempel där Sveriges politiker vill ändra i juridiken eller göra undantag, befinna sig inom jurisdiktionen men samtidigt inte, för att de argumenterar för att situationen med IS kräver detta. Ett annat sätt att se på situationen enligt teorin är att de lagar som finns nationellt och internationellt nu är så bristfälliga att undantag ibland blir ett logiskt utfall. Oavsett vad äventyrar det befolkningens rättigheter. Politiken och juridiken går in i varandra här och det är svårt att säga vilka politiska intressen som ibland kan finnas bakom juridiska ändringar men som inte uttalas i argumentet.

Det här leder till argumentations koppling till *Bare life*, det andra nyckelordet i teorin. Det är absolut möjligt att se en koppling mellan argumentationen i Sveriges riksdag och teorins *Bare life*. *Bare life* kan bli konsekvenserna när en stats befolkning avpolitiserar, att suveräniteten går in och bestämmer vad som ska gälla i en viss situation vilket kan påverka befolkningen och deras friheter. Exempel på det här är hur USA och Frankrike agerat utefter teorins *Bare life* och infört undantag där befolkningen till exempel inte fick protestera, polisen fick större möjligheter att

gå in i hushåll och avlyssna med mera. *Bare life* kan också pratas om i relation till hur IS-soldaterna behandlas.

Som vi såg i argumentationen är det viktigaste enligt Sveriges politiker att IS straffas, vilket kan leda till att de straffas under former som egentligen annars inte är okej, men i detta fall kräver undantag, vilket går att jämföra med Nürnberggrättegångarna mot nazisterna eller USA:s hantering av Al Qaida. Det är inte uppenbart att Sveriges argumentation behöver leda till *Bare life* för varken Sveriges invånare eller IS-soldaterna. Däremot går det att göra den kopplingen att konsekvenserna skulle kunna bli så om vi applicerar teorin på situationen.

Det sista nyckelordet i teorin, suveränitet, hör samman med de andra två nyckelorden då suveräniteten är avgörande för de juridiska och politiska beslut som kan göra att *Bare Life* uppstår. Det uppstår på det här sättet olika hierarkiska strukturer och suveräniteten får all makt där befolkningen i ett undantag får stå ut med lite vad som helst för att det är ett extraordinärt fall. Det är omöjligt att säga om det här skulle bli fallet i Sverige, enbart på grund av dessa viljor inom politiken att korrigera i lagen. Men det kan i vilket fall kopplas till suveräniteten och makten att ändra på grund av argumenten att det är extraordinärt fall.

5.2 Diskussion

En rättsprocess kan vara önskvärd av flera anledningar. Olika faktorer kan vara skydd för samhället, brottsförebyggande, upprättelse för offren och straff exempelvis. Min analys har visat tydligt att det viktigaste av dessa faktorer i situationen med IS är att straffa dem, enligt Sveriges Riksdag. Det är få argument som tar upp mänskliga rättigheter och offrens situation i det hela och vad som vore bäst för dem. Det lilla som tas upp ger ingen förklaring till varför en tribunal vore bäst för dessa offer. Detta är problematiskt. Självklart kan alla hålla med om att det IS har gjort är fruktansvärt och att ett ansvarsutkrävande är mycket viktigt, men hur görs det egentligen bäst?

I stället för att ta upp risker med tribunalen och olika alternativ i debatten och motionen är det genomgående argument om att IS bör straffas samt återkommande argument om att IS-soldater inte ska kunna vistas på Sveriges gator utan i stället

någon annanstans, var det än blir, vilket visar på att säkerheten för civilbefolkningen på det stället inte är lika viktigt som för Sveriges invånare. De få argument om skyddet av människors rättigheter med mera hänvisar också till att en tribunal ska upprätta det, vilket tidigare tribunaler ur flera perspektiv och tidigare forskning inte har gjort. Argument jag har analyserat har tagit upp tidigare tribunaler och hur viktiga de har varit för rättvisa bland annat, men inga motargument eller problematik i dessa tribunaler har presenterats av politikerna. Det tas inte heller upp något om de andra parter som har stridit i kriget i Syrien och Irak och som också begått fruktansvärda brott. Rättvisan som Sverige pratar om ska upprättas blir på så vis en form av segrarens rättvisa.

När olika tribunaler eller statliga aktörer vrider och vänder på olika principer till sin egen fördel försvinner enligt mig relevansen i korrekta domar i folkrätt vilket är mycket problematiskt. Att till exempel döma någon som har begått brott mot mänskliga rättigheter genom att själva kränka någons mänskliga rättigheter, genom att ha en orättvis och partisk rättegång där korrigeringar eller undantag görs i annars gällande principer är näst intill ironiskt.

Ännu har inte en tribunal upprättats i syfte att döma IS och vi vet inte om det händer heller eller om juridiska undantag ens skulle göras i tribunalen. Däremot har min analys visat på en argumentation som anser att det viktigaste är att IS straffas, att speciella åtgärder krävs, något nytt behöver tillkomma samt att juridiska korrigeringar för att förenkla dömandet av IS är önskvärt eller undantag från exempelvis retroaktivitetsförbudet krävs. Tillsammans med det här visar tidigare forskning på att tidigare tribunaler gått emot legalitetsprincipen eller på andra sätt inte varit juridiskt korrekta och rättvisa. Förutom tribunalen har min analys visat på att det även nationellt är prat på juridiska korrigeringar, vilket skulle kunna leda till *Bare life* för människor och där den suveräna makten styr.

Att politiska intressen ligger bakom uttalandena jag har analyserat är självklart, då det jag har analyserat är den svenska politiken. Något som är problematiskt med det är att oavsett om det kan antas att det ligger andra politiska intressen eller vinningar bakom det som sägs skulle politikerna aldrig uttala detta högt. Politiken och egna intressen kan anta en annan skepnad i form av skydd av mänskliga rättigheter och skydd av demokratin. Min argumentationsanalys har däremot bidragit till en ökad förståelse av vad som sägs i argumentationen kring tribunalen och hur beviskraftigt, det vill säga hållbart och relevant det faktiskt är, som jag var intresserad

av från början samt hur det kan liknas vid *State of Exception* som funnits i krigssituationen länge i historien men nu är aktuellt i kriget mot terrorism, där även Sverige och pratet om en internationell tribunal för att straffa IS är en aktör.

5.2.1 Begränsningar

Under arbetet med min uppsats har jag stött på några begränsningar. En avgörande begränsning har varit bristen på material och att fortfarande få fram ett betydelsefullt och riktigt svar på mina frågeställningar. Det hade till exempel varit bättre om debatten jag analyserade behandlade enbart tribunalen, vilket hade gjort det enklare för mig att välja ut de argument som har med tribunalen att göra. Däremot är det en analys i sig att tribunalen dyker upp så mycket i debatterna kring hur Sverige bör göra med IS-återvändare som ett alternativ.

För att det material jag valde ut också skulle ge ett riktigt resultat var jag mycket noga med min avgränsning. Därav valet av motionen om förslaget till tribunalen, alla argument som tas upp om tribunalen från alla olika partier i debatten om återvändarna samt kort om pressmeddelandet som innehöll förslag om hur Sverige kan underlätta dömandet och arbetet med tribunalen genom juridiska ändringar.

En annan begränsning med min uppsats som varit påtaglig under arbetet är att det är mycket oklarheter och många hypoteser. Det jag analyserat är en diskussion om något hypotetiskt och ingen vet vad utfallet kommer bli. Det är därför svårt att dra slutsatser hur det kan likna *State of Exception*. Däremot anser jag att själva diskussionen är av vikt och min frågeställning kring *State of Exception* var om diskussionen kan kopplas till den teorin vilket det är tydligt att den kan.

5.2.2 Förslag till framtida forskning

Mitt förslag till framtida forskning beror lite på hur situationen utvecklar sig. Blir det debatter som enbart handlar om tribunalen är det intressant att analysera. Blir det en tribunal är det intressant att titta på vilket brott och straff som gäller och om några principer bortses från eller undantag görs. Framtida forskning skulle också kunna vara att undersöka mönstret mellan *State of Exception* och tidigare tribunaler närmare och vilken koppling som kan göras där förutom legalitetsprincipen. Att

jämföra tidigare tribunaler med den här tribunalen om den upprättas vore också av betydelse i min mening. Det saknas även en bredd om definitionsfrågan kring IS och terrorism som brott. Ytterligare förslag på framtida forskning är hur det politiska i ICC spelar in och vilken problematik det här egentligen har i det internationella samfundet. I övrigt behövs det mer forskning rent generellt om IS-soldater och dömandet av dem, då det finns mycket lite material.

Referenser

Apatinga Gervin Ane, "State of Exception: A Tool for Fighting Terrorism", *Journal of Law, Policy and Globalization*, Vol. 66, 2017, URL: <https://heinonline-org.ludwig.lub.lu.se/HOL/Page?handle=hein.journals/jawpglob66&div=16&collection=journals>. (hämtad 2020-01-09).

Björnsson Gunnar, Kihlbom Ulrik, Ullholm Anders, *Argumentationsanalys-färdigheter för kritiskt tänkande*, 2 uppl, Natur & Kultur, Stockholm, 2009.

Cóman Kenny, "Prosecuting Crimes of International Concern: Islamic State at the ICC?", *Utrecht Journal of International and European Law*, Vol 33, Issue 84, 2017, DOI: <https://doi.org/10.5334/ujel.364>.

Flores Juan, Gripenberg Pia, "Sverige kräver IS-tribunal för att döma terrorister", *Dagens Nyheter*, 2019-03-07, URL: <https://www.dn.se/nyheter/varlden/sverige-kraver-is-tribunal-for-att-doma-terrorister/> (hämtad 2020-01-05).

Fridolf Oskar, Ivemyr Viktor, "IS: framgångsrik terrororganisation eller stat i kris?", Kandidatuppsats, Statsvetenskap, Lunds Universitet, 2016, URL: <http://lup.lub.lu.se/luur/download?func=downloadFile&recordId=8873118&fileId=8873124>. (hämtad 2020-01-11).

Government Offices of Sweden, "Sweden hosted expert meeting on tribunal", Press release, 2019-06-03, URL: <https://www.government.se/press-releases/2019/06/sweden-hosted-expert-meeting-on-tribunal/>, (hämtad 2020-01-05).

Halldenius Lena, *Metodkompendium i Argumentationsanalys*, Mänskliga Rättigheter, Lunds Universitet, 2016, s. 8. (hämtad 2020-01-11).

Hodgkinson Sandra, "Are Ad Hoc Tribunals an Effective Tool for Prosecuting International Terrorism Cases", *Emory International Law Review*, Vol 24, Issue 2, 2011, URL: <https://heinonlineorg.ludwig.lub.lu.se/HOL/Page?handle=hein.journals/emint24&div=23&?&collection=journals&t=1559735169>. (hämtad 2020-01-05)

Jagunic Ana, "En framtida IS-tribunal – tomma ord eller en reell möjlighet?", Kandidatuppsats, Juristprogrammet, Lunds Universitet, 2019. URL: <http://lup.lub.lu.se/luur/download?func=downloadFile&recordId=8977075&fileId=8984910>. (hämtad 2020-01-11).

Nationalencyklopedin, "Ad Hoc", URL: <https://www.ne.se.ludwig.lub.lu.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/ad-hoc>. (hämtad 2020-01-09).

Nationalencyklopedin, "Islamiska staten". URL: <http://www.ne.se.ludwig.lub.lu.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/islamiska-staten> (hämtad 2020-01-11).

Nationalencyklopedin, "Suveränitet". URL: <http://www.ne.se.ludwig.lub.lu.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/suveranitet> (hämtad 2020-01-11).

Nicholson Joanna, "Strengthening the Effectiveness of International Criminal Law through the Principle of Legality", *International Criminal Law Review*, Vol 17, Issue 4, 2017, s. 657. DOI: <https://doiorg.ludwig.lub.lu.se/10.1163/15718123-01701008>.

Oscarsson Mikael, "Inrätta en internationell tribunal för IS-krigare", Motion 2018/19:2447, *Sveriges Riksdag*, 2018-11-30, URL: <https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/motion/inratta-en-internationell-tribunal-for-is-krigare-H6022447>, (hämtad 2020-01-05).

Puchooa Prakash, "Defining Terrorism at the Special Tribunal for Lebanon", *Contemporary Voices: St Andrews Journal of International Relations*, Vol 2, Issue 3, 2011, DOI: <http://doi.org/10.15664/jtr.227>.

Simeon C. James, "The Evolving Common Law Jurisprudence Combatting the Threat of Terrorism in the United Kingdom, United States, and Canada", *Laws*, Vol. 8, Issue 5, 2019, s. 1. DOI: 10.3390/laws8010005.

Svenska Dagbladet, "IS-återvändarna", URL: <https://www.svd.se/om/is-atervandarna>, (senast uppdaterad 2019-12-27).

Sveriges Riksdag, "Aktuell debatt om hantering av IS-återvändare", Protokoll 2018/19:63, 2019-03-12, URL: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/protokoll/protokoll-20181963-tisdagen-den-12-mars_H60963/html, (hämtad 2020-01-05).

Sveriges Riksdag, "Europeiska rådet", URL: <https://eu.riksdagen.se/vad-ar-eu/eus-institutioner/europeiska-radet/#>, (hämtad 2020-01-11).

Sveriges Riksdag, "Lag (2003:148) om straff för terroristbrott", Utfärdad 2003, URL: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-2003148-om-straft-for-terroristbrott_sfs-2003-148. (hämtad 2020-01-11).

Waltman III Gerald, "Prosecuting ISIS", *Mississippi Law Journal*, Vol. 85, Issue 3, 2016, DOI: <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.2537044>.